Nº. 261. WOENSDAG 2 NOVEMBER. Aº. 1859.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, Nº 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . ƒ 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJBLAD.

SPOORWEGEN. — Memorie van Beantwoording.

De Memorie van Beantwoording, dezer dagen door de Regering omtrent den Noorder- en Zuiderspoorweg bij de Tweede Kamer ingediend, heeft op ons een zeer gunstigen indruk gemaakt. Met bedaardheid en waardigen ernst wederlegt zij de bezwaren van allerlei aard en gehalte, die op nieuw tegen hare plannen in het midden werden gebragt. Zijn sommigen onder ons al ijverig bezig, door het aankweeken van partijschap en verdeeldheid de geschiedenis met een donkere bladzijde te verrijken — aan de houding door Regering en Vertegenwoordiging in deze moeitevolle dagen bewaard, zal de nakomeling den lof van waardigheid niet kunnen ontzeggen. Bij de appreciatie van die houding doet het niets ter zake, aan welk spoorwegplan de voorkeur wordt gegeven. Welk ook het lot zij aan de spoorwegzaak beschoren, met ingenomenheid zien wij Regering en Vertegenwoordiging beide den weg, door de Grondwet aangewezen, ernstig en standvastig volgen.

Niet minder onderscheidt zich de Memorie van Beantwoording door degelijkheid van inhoud. Het Regeringsontwerp wordt nogmaals met juistheid verdedigd, de plannen zoo van het Amsterdamsch-Utrechtsch Comité als van eenige leden der Kamer (in het Voorloopig Verslag vermeld) worden op afdoende gronden wederlegd.

Wij hebben reeds vroeger opgemerkt dat het belang der kortste verbinding van Amsterdam met 's Hertogenbosch in de oogen van Amsterdam van zoo overgroot gewigt schijnt te zijn, dat daaraan de kortere verbindingen met België en Zeeland ten offer kunnen gebragt worden. De Memorie van Beantwoording stelt op hare beurt dit feit in het helderste licht. Worden de Amsterdamsche spoorwegplannen gevolgd, dan wordt Amsterdam van Antwerpen 53; van Leuven 3; van Crefeld 6; en van Middelburg 53 Nederlandsche mijlen verder verwijderd dan volgens de Regeringsontwerpen het geval zou zijn. Alleen op de verbinding met Venlo en Vierssen zal Amsterdam telkens 13 mijlen winnen. Een omweg van 13 mijlen doet, volgens de Amsterdammers-zelve (zie het adres van het spoorweg comité) niets ter zake. De kortste verbinding van Amsterdam met 's Hertogenbosch — ziedaar dus het éénige, wat in de *Amsterdamsche* plannen in het voordeel van *Amsterdam-zelf* blijft pleiten. Dat schijnt tegen het verlies eener goede communicatie met België en Zeeland te kunnen opwegen!

Maar er is meer. Tegenover dat ingebeelde voordeel, dat de hoofdstad uit eene korte verbinding met 's Bosch heet te moeten trekken, staat het werkelijke, met cijfers aan te wijzen nadeel, dat daardoor aan de belangen der Zuid-Hollandsche koopsteden zou worden toegebragt. Rotterdam zou, volgens de plannen van Amsterdam, op haar verbinding met Antwerpen verliezen: 155; met Leuven 105; met Venlo, Vierssen en Crefeld telkens 31; en met Middelburg 38 Nederlandsche mijlen. Deze cijfers stelle men nu tegenover de hierboven medegedeelde. Wat ziet men daaruit? Amsterdam benadeelt vooreerst zich-zelf; en ten tweede in grootere mate Rotterdam en de overige koopsteden. Rotterdam zal van Zeeland, van België, van den linker Rhijnoever kunstmatig aanzienlijk verder verwijderd worden; de mogelijkheid eener concurrentie met Antwerpen, de bloei van onzen transitohandel zullen op het spel worden gezet — waartoe? Om Amsterdam de kortstmogelijke verbinding met 's Hertogenbosch te bezorgen!

Zouden de Amsterdammers-zelve die kortste verbinding met 's Bosch voor eene levensquaestie der hoofdstad houden? Neen; zij weten wel beter. Maar die kortste weg naar 's Bosch zou die *eigen* weg zijn, waarvan de Provinciale Staten van Noord-Holland droomden; zonder nut voor het algemeen, zonder nut zelfs voor Amsterdam..... des te beter! Hoe minder het algemeen nut is, dat hij sticht, zooveel te meer nadert hij aan het ideaal van een *eigen* weg.

Den *eigen*dom nu van zulk een weg, van zulk een verbinding met 's Bosch zouden wij aan Amsterdam gaarne gunnen, indien de belangen van het algemeene vaderland er zich niet tegen verzetten, indien hij niet zoo schrikkelijk veel geld kostte, en eindelijk — indien hij uitvoerbaar ware. Dit laatste — het Amsterdamsche comité houde het ons ten goede — komt ons, ondanks de beweringen van den Heer Fijnje, na de lezing der door de Regering medegedeelde bescheiden, tamelijk twijfelachtig voor. De bezwaren, aan de belangen van den waterstaat ontleend, zijn stellig en ernstig; de Regering heeft teregt „in de eenparige adviesen van zoovele zaak„kundigen" (in de Memorie van Beantwoording in het breede vermeld) „redenen gevonden om aan de „ontworpen lijn langs Culemborg haren bijval niet „te mogen schenken."

En zelfs als het plan uitvoerbaar ware — hetgeen het *niet* is — wat zou ons dan het genoegen, om Amsterdam een *eigen* weg te geven, wel kosten? Niet meer of minder dan een kleine 21 millioen, waarin alleen voor bruggen en bijbehoorende werken ruim 16 millioen! En dit plan is ontworpen en wordt met de grootste halstarrigheid verdedigd door dezelfde lieden, die als voorname en algemeene grief tegen de Regering en haar ontwerpen opgeven de verkwisting, waarvan deze laatste de sporen zouden dragen. Een en twintig millioen voor het verbindingslijntje van Utrecht naar 's Bosch! Wel zeker, en dan nog eens 18 millioen voor de doorgraving van Holland op zijn smalst. En zou de hoofdstad dan nog niet een lijn naar het Nieuwe Diep verlangen — de hoofdstad heeft maar te spreken! Overmaat van beschroomdheid kan men haar ten minste niet ten laste leggen.

Wij zijn verlangend, de bestrijding der door de Regering bij de Memorie van Beantwoording op nieuw medegedeelde beschouwingen en feiten te vernemen. Wat zal men tegenover de veelzijdige en onpartijdige rapporten van zoovele mannen, uitmuntend in de kennis van den waterstaat, zetten? Of maakt men zich misschien gereed, dezelfde handelwijs als bij de Maarsbergsche lijn, zaliger gedachtenis, te volgen, en ook het Culemborgsche project te laten varen voor een ander, even onbekookt ontworpen, de wereld ingezonden en verdedigd, en dus alleen dienstig om het tot stand komen der spoorwegen te vertragen en te bemoeijelijken?

Waar wij over Amsterdam spreken en over de houding, door de hoofdstad met betrekking tot de spoorwegquaestie aangenomen, daar hebben wij het oog op de meesten van haar woordvoerders in deze zaak. Wij zullen ons wel wachten, de geheele hoofdstad verantwoordelijk te stellen voor al de dwaasheden, in haar naam verkondigd en voor al de handelingen, in haar naam gepleegd.

De slotscène van den gevoerden strijd zal nu weldra dáár zijn. Vrijdag den vierden November komt het spoorwegplan bij de Tweede Kamer in discussie. Wij verwachten levendige beraadslagingen; maar evenzeer verwachten en hopen wij, dat 's lands Vertegenwoordiging bij de verdere behandeling dezer zaak denzelfden kalmen ernst zal blijven bewaren, als tot hiertoe, ondanks al het geschreeuw rondom haar, het geval was.

BUITENLAND.

LONDEN den 31 October.

Denkelijk blijft het Hof tot half november of iets langer te Windsor, en begeeft zich dan naar Osborne, om daar tot omstreeks Kersmis te blijven.

— De ministeriële Morning Post houdt zich op nieuw met de zaak van het Congres, ditmaal naar aanleiding des briefs van Keizer Napoleon aan Koning Victor Emmanuel, bezig.

Wat Engeland steeds verlangd had, namelijk hechte grondslagen, alvorens deel aan een Congres te nemen, is nu door den genoemden brief verkregen. Hij behelst toch vier grondslagen die duidelijk omschreven zijn en waaraan Engeland gaarne zijne goedkeuring in een Congres der Europesche Mogendheden schenken zal, te weten: den afstand van Lombardije; dat Oostenrijk afziet van zijn regt om bezetting in Piacenza, Ferrara en Commachio te leggen; de onafhankelijkheid van Midden Italië, met volkomen ter zijde stelling van alle buitenlandsche tusschenkomst, en het organiseren van Venetië tot eene zuiver Italiaansche provincie.

Maar de overige grondslagen der reorganisatie van Italië, zoo als die in den brief van Napoleon III zijn aangeduid en welke die Souverein wil doen aannemen, behelzen, meent de Post, de kiemen van groote moeijelijkheden. „Na alles wat er gebeurd is, zegt dat blad, schijnt het denkbeeld der herstelling van de Hertogin van Parma en van den Groothertog Ferdinand oppervlakkig geheel onvereenigbaar toe met de onafhankelijkheid van Midden Italië. Echter, naardien die onafhankelijkheid „gewaarborgd" is, terwijl de regten der Souvereinen eenvoudig „voorbehouden" zijn, mogen wij veronderstellen dat de Keizer dit voorstel alleen oppert omdat hij daartoe krachtens de bepalingen der overeenkomst van Villafranca verpligt was.

De tweede moeijelijkheid ligt aan de zijde van Oostenrijk. Naauwelijks geloofbaar is het dat die Mogendheid Mantua en Peschiera aan Bondstroepen zal overlaten en in Venetië geene andere dan Italiaansche soldaten behouden. En weigert het daarentegen Venetië tot een zuiveren Italiaanschen Staat te maken, dan zou het daardoor zichzelf van het Bondsplan uitsluiten. De Bondsvereeniging onder het voorzitterschap des Pausen is een ander groot bezwaar. Zullen de onafhankelijke Italiaansche Staten deel aan eene zoodanige Unie willen nemen? Zal, b. v., de Koning van Napels een deel van zijn Koninklijk prerogatief ten behoeve van eene Centrale Bondsvergadering opofferen en gewillig zijne tegenwoordige onbeperkte dwingelandij voor een stelsel van gematigde vrijheid verwisselen? In de theorie moet de Koning van Napels evenzeer als Midden Italië tegen alle vreemde tusschenkomst gewaarborgd zijn.

Bovendien zijn er nog wel andere moeijelijkheden te vereffenen, maar met wier vereffening men zich bereids bezig houdt. Kunnen de belanghebbende Mogendheden eene voldoende schikking treffen, dan, zoo is de slotsom der redenering, kan niets de zamenkomst van een Congres verhinderen, waaraan Engeland gaarne deel zal nemen, met het doel om een plan voor de wedergeboorte van Italië te beramen, voor hetwelk het altijd de levendigste deelneming gevoeld heeft. Bereids zijn uitkomsten voor Italië verkregen, die niemand nu een jaar geleden had durven verwachten, en waarvoor men zoowel aan Frankrijk als aan de kalme en waardige houding der Italianen zelve de grootste erkentelijkheid verschuldigd is.

— Voor zoo ten eenenmale vereffend als men te Parijs schijnt te gelooven wordt het verschil tusschen Engeland en Frankrijk over de bijeenkomst van het Congres hier nog wel niet gehouden, maar uit vele omstandigheden maakt men echter op dat die vereffening veel mogelijker dan vroeger geworden is. Heeft zich toch, zoo als algemeen geloofd wordt, de Keizer van Rusland, in overeenstemming met den Prins Regent van Pruissen, tegen alle gewapende tusschenkomst in de Hertogdommen verklaard, terwijl Keizer Napoleon zich bestendig in denzelfden geest heeft uitgelaten, dan kan het lord Russell ook niet langer moeijelijk vallen Engelands deelneming aan een Congres te beloven. Wanneer toch al de deelnemers aan dat Congres het beroep op eene gewapende tusschenkomst eenstemmig laten varen, dan waren lord Russell's voorwaarde, de ongehinderde eigene beslissing door de Italianen, en het bij het Zuricher verdrag uitgesproken voorbehoud der regten van de Italiaansche Souvereinen gelijktijdig erkend. Deze twee zaken sluiten elkander toch op verre na niet zoo geheel uit als zulks zich bij den eersten oogopslag laat aanzien; er wordt slechts een naar beide zijden verzoenend werkend bemiddelaar vereischt, en deze rol heeft Pruissen op zich genomen.

— De Republiek Mexico zal Alexander von Humboldt een gedenkteeken wijden. In de bergbouwschool der hoofdstad wordt een marmeren standbeeld des grooten natuuronderzoekers, die zich ook jegens dat Land zoo verdienstelijk maakte, opgerigt en op het voetstuk daarvan dit opschrift geplaatst: „Aan Alexander von Humboldt het dankbare Mexico."

— De in China door Europeanen uitgegeven wordende dagbladen, uit Hong Kong tot 12 september en uit Shanghaï tot 27 augustus ontvangen, deelen bijzonderheden mede wegens de reis en het wedervaren van den Noord-Amerikaanschen gezant, den heer Ward, die den 22 augustus aan boord van de Powathan te Shanghaï arriveerde.

Den 16 julij bevond zich dat schip in het gezigt van Peï-tang, toen een Keizerlijk bevelschrift ontvangen werd, hetwelk den heer Ward en een gevolg van twintig personen vergunde naar Peking te komen, waar de gezant met al de aan zijnen rang voegende eerbetooningen zou ontvangen worden. Eenige oogenblikken te voren was in de rigting van het zuidwesten de Russische stoomboot America gezien, aan boord waarvan zich graaf Mouravieff, gouverneur-generaal van Siberië, bevond, die incognito reisde. Die stoomboot ankerde nevens de Powathan. Den 21sten zond die Russische gouverneur een courier naar Peking, aan den minister-resident zijner Natie aldaar. Een ander Russisch schip was den 17den te Peï-tang aangekomen, maar er volgden geene andere, ofschoon hunne komst aangekondigd was.

De heer Ward en zijn gevolg waren den 20 julij te Peï-tang aan wal gestapt, waar zij door een escorte ontvangen en naar Peking begeleid werden. Het eerste gedeelte der reis werd in gesloten rijtuigen afgelegd, die op nieuw bestegen werden, nadat men de rivier met jonken was overgezet. Deze togt duurde ruim acht dagen en men moest tusschen Peï-tang en Foonchau niet minder dan zes of acht sluitboomen passeren.

Het Noord-Amerikaansche gezantschap bleef veertien dagen te Peking, gedurende welke het de aangewezen stadswijk niet verlaten mogt. Ofschoon niet als gevangen man behandeld, want hij mogt naar goedvinden wandelen, kon de gezant toch niets zien, en zelfs werden hem paarden en gidsen geweigerd. De Keizer schijnt den wensch geuit te hebben om den heer Ward te zien, maar deze weigerde zich aan de hem afgevergde vernederende pligtplegingen te onderwerpen, weshalve hem verklaard werd dat men den brief van den President der Staten van hem zou overnemen, en dat hij naar Peï-tang terug kon keeren, waar het verdrag uitgewisseld worden zou. Dit geschiedde dan ook den 16 augustus en tevens werd een Engelsch gevangene uitgeleverd, dien de Chinezen den 25 junij gegrepen hadden en die, uit vrees voor zijn leven, zich voor een Amerikaan uitgegeven had.

Gedurende hun verblijf te Peking zagen de Noord-Amerikanen geene Russen, maar wel verscheiden van hen afkomstige brieven, die zes dagen noodig gehad hadden om van het eene uiteinde der hoofdstad naar het andere te komen, waaruit duidelijk blijkt dat zij door de Chinesche autoriteiten opgehouden waren.

Een zware storm op de Chinesche kust had talrijke scheepsrampen veroorzaakt. Onderanderen is de Engelsche stoomboot Thebes, die voor rekening der Fransche Regering was afgehuurd, totaal verongelukt, maar zonder dat iemands leven daarbij verloren ging. De orkaan heeft ook op het Land gewoed en in verschillende wijken te Hong Kong een aantal huizen beschadigd.

PARIJS den 31 October.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Al de ochtendbladen nemen heden den brief over van den Keizer aan den Koning van Sardinië. Le Constitutionnel en la Patrie van heden avond houden hem voor echt. Zoo als gij wel kunt nagaan, heeft die brief een verbazenden indruk gemaakt. Men ziet er de bedoeling des Keizers in om spoedig een einde te maken aan de Italiaansche questie; hij wil al het gewigt van den invloed zijner diensten bij Koning Victor Emmanuel doen gelden om dezen te bewegen dat hij zich vergenoege met de aanhechting van Parma en Piacenza en de door Frankrijk, Oostenrijk, Rusland en Pruissen gehuldigde politieke inzigten ondersteune. Er is geen sprake meer van den Hertog van Modena, dien Oostenrijk, naar het schijnt, prijs geeft ter wille van den afkeer des volks en van de personele grieven der Fransche Regering.

Een allerbelangrijkst feit wordt ons heden door de telegraaf medegedeeld, namelijk dat de Morning Post heden een artikel bevat, volgens hetwelk Engeland kan en moet deelnemen aan een Congres op de grondslagen in den brief des Keizers vermeld. De val van den Hertog van Modena en de hervormingen in de Romagna zijn concessien aan de liberale partij in Europa.

Ik geloof u te kunnen verzekeren dat Frankrijk op zeer duidelijke wijze heeft te kennen gegeven dat, wanneer Engeland niet toestemde in het plan van het Congres, de Chinesche expeditie niet tot stand zou komen en het Congres, zonder Engelands medewerking, toch zou gehouden worden.

Het ontslag van den Hertog van Padua als minister van binnenlandsche zaken is ingediend en heden door den Keizer aangenomen. Ik durf u nog niet zeggen wie er in zijne plaats benoemd zal worden, maar ziehier de namen der kandidaten in de rangorde van hunne kansen: 1º, de heer Rouland, minister van openbaar onderwijs (men houdt er in Frankrijk niet veel van een regtsgeleerde aan het hoofd van binnenlandsche zaken te zien); 2º, de heer Ernest Leroy, prefect van de Beneden-Seine te Rouaan (hij is naar Parijs ontboden, maar telkens wanneer er van ministeriële veranderingen sprake is, wordt de heer Leroy naar Parijs ontboden); 3º, de heer Piétri, oud prefect van politie op den 14 januarij; 4º, de heer de la Guéronnière, maar deze laatste is op dit oogenblik onmisbaar bij de directie der drukpers. Men heeft niet onopgemerkt gelaten dat de beide waarschuwingen aan le Correspondant en aan l'Ami de la Religion gerigt, geteekend waren door den minister Rouland. Intusschen bevindt zich de heer Arrighi van Padua te Parijs en heeft hij zelfs heden morgen den Ministerraad bijgewoond.

De bescherming van de Spaansche onderdanen te Tanger gevestigd is, gedurende den oorlog van Spanje met Marokko, opgedragen aan den Franschen consul. Intusschen voert Frankrijk evenzeer oorlog tegen Marokko. Maar onze Regering heeft niet officieel den oorlog verklaard aan dat Rijk en alleen aangekondigd dat zij *de rondzwervende stammen wil tuchtigen.*

Men zegt dat Spanje den oorlog zal beginnen met een aanval op Tetuan en Rabat.

De cholera is uitgebroken onder het Fransche expeditie-korps tegen Marokko. De generaal Thomas, die eene brigade kommandeerde, de kolonel Lafont, kommandant der genie, benevens ongeveer 300 soldaten, zijn er aan bezweken.

De heer Noel Parfait, in de onlangs verleende amnestie begrepen, heeft zich te Parijs gevestigd.

De heer Edouard Thierry, feuilletonist voor tooneelkritiek bij het dagblad le Pays, is vervangen door den heer Saint-Valery, ambtenaar bij het ministerie van Staat. Er hadden zich twintig kandidaten aangemeld. De heer Fould, minister van Staat, heeft aan den heer Mirès, eigenaar van le Pays, geschreven om hem zijn kandidaat aan te bevelen. Het schrijven stond gelijk met een bevel. O nepotismus!

Naschrift. Zoo op het oogenblik verneem ik dat er ernstige onlusten in de Romagna zouden zijn uitgebarsten. Bijzonderheden ontbreken echter. Garibaldi is door Koning Victor Emmanuel naar Turijn ontboden en moet heden met dien Vorst een onderhoud hebben gehad.

— De waarschuwing, aan le Correspondant gerigt, is van den navolgenden inhoud:

„Gezien art. 32 van het organiek besluit wegens de drukpers, van 17 februarij 1852.

„Gezien het artikel door het dagblad le Correspondant medegedeeld in zijn n.º van 25 october 1859, geteekend Ch. de Montalembert en getiteld Pius IX en Frankrijk in 1849 en 1859.

„Gezien vooral de navolgende zinsneden:

„Het is Frankrijk dat in 1849 de wereldlijke onafhankelijkheid van den H. Stoel heeft gered en het is Frankrijk dat haar in 1859 laat ondermijnen en beperken...... Nog eens, het is de oorlog, door Frankrijk in Italië gebragt, die de vernietiging van

het wereldrijk gezag des Pausen in een derde gedeelte van zijne Staten en de onherstelbare ondermijning van al het overige zal hebben te weeg gebragt. De oudste dochter der Kerk zal er dus verantwoordelijk voor zijn tegenover het heden zoowel als tegenover de geschiedenis, tegenover Europa zoowel als tegenover God......

„ De rol van Engeland kan slechts één naam dragen, zij is gemeen......

„ Wat Piémont betreft, wij hebben met bittere smart dat edele land zijne langzame en werkzame, maar vruchtbare en zuivere rol van zedelijk en verstandelijk voorganger zien verwisselen met die van een laaghartigen en ongeduldigen avonturier......

„ Men moet het wel verkondigen, wanneer Italië in plaats van een standbeeld te decreteren voor den arglist, de deloyauteit de politieke verlaging, verpersoonlijkt in Machiavel...... Men weet dat de Toskaansche Regering besloten heeft tot de oprigting van standbeelden voor Machiavel en tegelijkertijd voor Keizer Napoleon III en Koning Victor Emmanuel."

„ Overwegende dat dit artikel, door den oorlog dien Frankrijk in Italië heeft gevoerd, voor te stellen als de vernietiging van het wereldlijk gezag des Pausen te weeg gebragt hebbende, de gevolgen van onzen roemrijken veldtogt in een verkeerd daglicht stelt en de politiek des Keizers belastert;

„ Dat het, met overschrijding van al de grenzen eener vrije beoordeeling der vreemde Regeringen, met Frankrijk verbondene Natiën beleedigt;

„ Dat de met opzet honend gebezigde vereenzelviging van den naam van Machiavel met die van Keizer Napoleon III en Koning Victor Emmanuel een regtstreeksche aanval is op den eerbied aan den Keizer verschuldigd;

„ Overwegende eindelijk dat de Regering, wier pligt het is de openbare meening in te lichten, de eer der Fransche politiek, den roem onzer wapenen en de loyauteit der zoo plegtig verkondigde beginselen niet zou mogen prijs geven aan persoonlijke hartstogten en partijhaat,

„ Besluit:

„ Art. 1. Eene eerste waarschuwing wordt gerigt aan het dagblad le Correspondant in den persoon van den heer Ch. de Montalembert, onderteekenaar van het artikel, en van den heer Douniot, gérant.

„ Art. 2. De prefect van politie is belast met de uitvoering van dit besluit."

De waarschuwing aan l' Ami de la Religion, wegens het overnemen van gemeld artikel, is van gelijken inhoud.

— L'Univers deelt heden een resumé mede van een door dat blad ontvangene correspondentie uit Konstantinopel van den 21 dezer, volgens welke de Sultan het doodvonnis, tegen den divisie-generaal Hussein Pacha en den scheik Ahmed Effendi uitgesproken, heeft bekrachtigd. Aan hunne medepligtigen is gratie verleend. Dreigende geschriften zouden te Konstantinopel zijn aangeplakt geworden zoodra men wist dat de Sultan noch aan Hussein, den overwinnaar van Citate, den dapperen verdediger van Kars, noch aan Ahmed, den populairen hadja, gratie had verleend.

De loopende geruchten betreffende talrijke geheime executiën waren niet gegrond. Het zijn verzinsels, zonder waarde, welke door vreemdelingen worden opgevangen en verspreid, zonder dat zij naar de waarheid er van kunnen onderzoeken. Ieder die goed is ingelicht weet dat hij op zijne hoede moet zijn tegen dergelijke geruchten, die verspreid worden door personen, buiten staat om zich inlichtingen te verschaffen, en die alles gelooven om slechts iets te vertellen te hebben.

— Men schrijft uit Florence dat de stemming der gemoederen aldaar, ten gevolge van de afwisselende uitzigten, welke ten aanzien van den toekomstigen politieken toestand worden geopend, zeer gespannen is. Die spanning openbaart zich nu eens in de diepste moedeloosheid, dan weder in een eensklaps teruggekeerd onbepaald vertrouwen. Wel is waar voedt men de overtuiging dat, wanneer Italië nog een tijd lang in status quo kon blijven verkeeren, d. i. eenstemmig, gewapend, rustig, gewaarborgd tegen vreemde interventie, noch conferentiën, noch een congres, noch raadgevingen, noch het uitzigt op strijd, de vroegere Souvereinen in hunne Staten zouden kunnen terugvoeren. Maar, helaas! die eenstemmigheid, die wapening, die rust worden heimelijk ondermijnd door den geest van reactie, die zich zelf eene schitterende wraakneming belooft en misschien den burgeroorlog voorbereidt. Te Parma, te Modena, te Bologna openbaren zich de verschijnselen dier reactie. De arrestatiën, die o. a. in de Romagna dagelijks plaats hebben, van zendelingen uit de Pauselijke Staten, waaronder geestelijken bij wie men veel geld en sterk verdachte papieren gevonden heeft, leveren het bewijs.

In Toskane zelf werkt de propaganda ten gunste van de restauratie bijna openlijk, voornamelijk ten platten lande, door middel van de pastoors en eenige invloedrijke leden van den adel. De Regering ziet het aan, maar huivert terug voor maatregelen die, met het oog op het aantal der agenten en den rang van sommigen hunner, de bevolking slechts zouden ontrusten en welligt eene botsing veroorzaken, welke men vermijden wil.

Op dit oogenblik wordt er een adres opgesteld aan de Fransche Regering, waarin, in naam der eer en der regtvaardigheid, de verdediging van Leopold II wordt beproefd en de proef verlangd eener algemeene stemming, als de eenige uitdrukking van den volkswensch en het eenige middel om bloedvergieten te voorkomen. Men moet bekennen dat zulk een stap getuigen zou van een groot vertrouwen in den uitslag.

KEULEN den 31 October.

Den 27 dezer werd te Pesth, onder een grooten toevloed der bevolking, de honderdste geboortedag gevierd van Franz Raczinczy, dien de Hongaren den schepper hunner taal noemen. De gezamenlijke hooge adel en een groot aantal andere personen vereenigden zich, in de schitterende nationale kleederdragt, in de prachtige zaal van het Volksmuseum. De gedachtenisrede werd door den beroemden schrijver en dichter baron Joseph von Eötvös gehouden en telkens door het donderend gejuich der aanwezigen afgebroken. Daarop volgde een vrolijk feestmaal, gedurende hetwelk de Hongaarsche volksliederen werden aangeheven. Tegen het einde van den maaltijd sprak de voorzitter deze woorden: „Na den maaltijd moet men bidden. Ik heb een gebed, het is kort, maar het komt uit het hart: Leve het Vaderland!" Een daverend gejuich volgde op dezen indrukwekkenden feestdronk. De aanwezigen namen vervolgens deel aan eene ruime inteekening ten behoeve van eene Raczinczy-stichting, tot vorming waarvan, op het voorstel van graaf Dessenisfy, gedurende het feest besloten was.

Intusschen neemt de kalme maar ernstige beweging onder de Hongaren toe en maakt het de hooge Regering zeer moeijelijk. Niet alleen op kerkelijk gebied vertoont zij zich, ook de akademische jeugd heeft verzoekschriften ten behoeve harer aloude regten ingediend en, na te Pesth de verlangde voldoening niet verworven te hebben, nu eene deputatie naar Weenen gezonden, om bij den Keizer zelven een gehoor te erlangen, hetwelk tot hiertoe niet is ingewilligd.

Per Telegraaf.

LONDEN den 1 November.

Prins Frederik Willem van Pruissen wordt vrijdag aanstaande met zijne Gemalin te Windsor verwacht.

De Morning Post verklaart heden op nog meer stelligen toon, dat Engeland denkelijk deel zou nemen aan een Congres, waaraan tot grondslag zou liggen de schikking in den brief van Keizer Napoleon aangegeven. Het voorstel tot herstelling der Hertogen wordt echter door het blad onlogisch en onaannemelijk verklaard.

Het stoomschip la Plata is uit West-Indië gearriveerd, aan boord hebbende den heer Otway, gezant van Engeland bij de Mexikaansche Regering.

MARSEILLE den 31 October.

Berigten uit Napels, van 27 dezer, zeggen dat de generaal Filangieri het ministerie van oorlog weder aanvaard heeft. Het leger in de Abruzzen is voltallig gemaakt en geproviandeerd, en blijft zijn karakter van observatieleger behouden.

Brieven uit Sicilië zeggen dat er troebelen hebben plaats gegrepen, die wel nog weinig ernstig waren, maar, naardien blijkbaar geheime agenten de gisting in de gemoederen levendig hielden, heerschte eene algemeene ongerustheid.

Volgens berigten uit Oran, van 25 dezer, zouden de Beni Snassen eene versterking van talrijke contingenten ontvangen en de vijandelijkheden met een goed onderhouden geweervuur aangevangen hebben, maar zonder een bepaalden aanval te durven wagen.

DRESDEN den 1 November.

Volgens het Dresdener Journal zou Engeland zonder voorbeding aan het Congres deel nemen, en zou dat Congres waarschijnlijk te Parijs worden gehouden.

BERN den 31 October.

Graaf Caroly, de eerste Oostenrijksche gevolmagtigde, die in de plaats van Graaf Colloredo benoemd is, is heden hier aangekomen. De Conferentie hervat nu onverwijld hare zittingen.

WEENEN den 1 November.

Men houdt heden de spoedige benoeming der finantiële commissie, waarvan reeds meer gewaagd is, voor meer zeker.

Heden wordt geen beurs gehouden.

TURIJN den 31 October.

Het Dagblad van Piemont behelst het ontwerp eener nieuwe gemeente- en provinciale wet voor het gezamenlijk Sardinisch Lombardisch Koningrijk. De gemeentelijke vrijheden worden daarbij uitgestrekt en het Rijk in 17 provincien verdeeld. Elke provincie wordt onder het bestuur van een Gouverneur-Generaal geplaatst, die de uitvoerende magt vertegenwoordigt en wien een raad zal worden toegevoegd. Bij eene andere wet wordt de inschrijving geopend voor eene leening van 4 millioen, tot de rente van 5 per cent. Met 1 november hervat de nationale bank hare betalingen.

LONDEN den 1 November.

Koffij flaauwer. — Thee lusteloos. — Suiker, Rijst, Salpeter, Peper en Piment zonder verandering en stil. — Oliën. Lijn- 27/6; Patent- 39½ met koopers; Raap- 35½/; Palm- 47/6. — IJzer 51/6. — Talk in loco 59/3, op levering 59/6.

LIVERPOOL den 1 November.

Katoen. 8000 b. werden tot iets betere prijzen afgedaan.

BERLIJN den 1 November.

Rogge per Nov. 44½ th.; Voorjaar 43⅞ th. — Olie per Nov. $10\frac{7}{12}$, Voorjaar 11⅛.

Te Parijs, Londen, Weenen en Antwerpen werd heden wegens den feestdag geen beurs gehouden.

FRANKFORT den 1 November.

Metalliek 5 pc. 54¼; dito Nationale 5 pc. 59. Spanje 1¾ pc. 31; dito 3 pc. 40⅝.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 1 November.

Z. M. de Koning wordt den 15 dezer van het Loo in deze residentie terug verwacht.

— Heden middag ten drie ure is er een buitengewone Ministerraad gehouden.

— Gisteren middag heeft bij den Prins Caradja, gezant van de Porte bij ons Hof, een luisterrijk diné plaats gehad.

— Heden middag is door de heeren leden der Provinciale Staten van Zuidholland, aan den heer Staatsraad, Commissaris des Konings, in deze provincie, in den Ouden Doele een diner gegeven.

— De heer mr. J. H. van der Sande heeft heden voor het eerst zitting genomen als raadsheer in de strafkamer van den Hoogen Raad der Nederlanden.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft bij arresten van heden verworpen de voorzieningen in cassatie ingesteld: 1°, door Ph. A. A. van Frank tegen een arrest van het Hof in Noordholland, waarbij hij wegens diefstal met geweldpleging is veroordeeld tot vijf jaren gevangenisstraf; 2°, door J. C. Meeuwisse tegen een arrest van het Hof in Zuidholland, waarbij hij in hooger beroep wegens mishandeling is veroordeeld tot twee maanden gevangenisstraf.

— De luitenant-generaal Duycker, inspecteur der infanterie, gouverneur der residentie, is van hier naar Breda vertrokken, ten einde aldaar als voorzitter bij te wonen het examen der onderofficieren van de verschillende wapens, dingende naar den rang van 2den luitenant.

— De ritmeester H. Del Campo, genaamd Camp, van het 4de reg. dragonders te Zutphen in garnizoen, is in zijnen rang en ancienneteit overgeplaatst bij het 3de reg. dragonders alhier in garnizoen.

— Gisteren ochtend is een persoon, wonende in het slop van Willem Kley, toen hij bezig was zijn wagen met schuurgoed, waarmede hij langs de huizen rondventte, op te laden, plotseling dood gevallen.

— Zondag middag hebben twee jongens in het Westeinde alhier twist gekregen, met dat gevolg dat de een, een vleeschhouwers jongen, naar huis is gegaan, een mes gehaald en daarmede den anderen opgewacht en hem eene zeer gevaarlijke wonde heeft toegebragt. De verwonde is naar het gasthuis en de dader naar het huis van arrest vervoerd.

— In den afgeloopen nacht heeft er op de kust te Scheveningen een vrij hevige storm gewoed, waardoor onderscheiden visscherspinken heden morgen met avarij zijn binnengeloopen. Het want was grootendeels vernield.

Provinciale Staten van Zuidholland.

De gewone herfstvergadering van de Provinciale Staten van Zuidholland is heden, namens den Koning, door den Staatsraad commissaris van der Heim geopend.

In deze zitting zijn ingekomen de geloofsbrieven van het nieuwbenoemde lid uit het hoofdkiesdistrict Gorinchem, den heer W. A. Viruly Verbrugge. Deze stukken in orde bevonden zijnde, wordt door den heer Viruly Verbrugge en door den heer Mr. E. J. A. Graaf van Bylandt, tot wiens toelating, als herkozen lid der Staten voor het hoofdkiesdistrict 's Gravenhage, in de zomervergadering is besloten, de gevorderde eeden afgelegd, waarna zij zitting nemen.

Door den Voorzitter wordt mededeeling gedaan van verschillende Kon. besluiten, houdende goedkeuring van vroeger door de Staten genomen besluiten, welke voor kennisgeving worden aangenomen, en van een aantal andere stukken, welke alle commissoriaal worden gemaakt.

ROTTERDAM den 1 November.

Heden houden de afdeelingen der Tweede Kamer zich bezig met het onderzoek van het wetsontwerp betrekkelijk het maken van een kanaal door Holland op zijn smalst.

Aan het bureau van den Burgerlijken Stand alhier zijn van den 1 tot en met den 31 october 1859 aangegeven, als: geboren 347, overleden 412, gehuwd 81 paren, levenlooze kinderen 18, terwijl geene echtscheiding heeft plaats gehad.

Ouderdom der overledenen:

Beneden het jaar	96	Van 50 tot 56 jaren	21
Van 1 tot 5 jaren	90	„ 56 „ 62 „	23
„ 5 „ 10 „	24	„ 62 „ 67 „	11
„ 10 „ 16 „	7	„ 67 „ 71 „	10
„ 16 „ 20 „	7	„ 71 „ 75 „	9
„ 20 „ 25 „	15	„ 75 „ 81 „	10
„ 25 „ 30 „	12	„ 81 „ 85 „	2
„ 30 „ 35 „	20	„ 85 „ 90 „	1
„ 35 „ 40 „	19	„ 90 „ 95 „	1
„ 40 „ 45 „	22	„ 95 „ 100 „	—
„ 45 „ 50 „	12		412

Ziekte der overledenen:

Cholera	166	Tanden	3
Tering	21	Accident	6
Kinkhoest	6	Kramp	1
Graveel	1	Subiet	1
Typhus	8	Zenuwziekte	4
Klieren	33	Leverziekte	3
Koorts	20	Bloedspuwing	2
Beroerte	2	Diarrhé	1
Water	7	Galkoorts	1
Stuip	49	Spruw	1
Verval	30	Verdronken	2
Griep	3	Koliek	1
Borstziekte	19		
Zuur	12		412
Hersenziekte	9		

Elders overleden:

H. Klop, 31 oct. 1858, te Hongkong; — E. H. de Ruiter, 10 dec. 1858, aan boord van het Nederl. Barkschip *Elisabeth*; — J. Andersen, 2 febr. 1859, aan boord van het Ned. Fregat *Gerardus Jacobus*; — W. Dahn, 15 jan. 1858, en J. Dienske, 19 aug. 1857, aan boord van het Ned. Fregat *Twee Gezusters*; — W. Voetberg, 19 sept. 1858, aan boord van het Barkschip *Johanna Maria*; — A. den Broeder, 5 sept. 1859, J. G. H. de Zwaan, 6 sept. 1859, en R. J. Berg, 9 sept. 1859, te Ommerschans.

Gisteren avond werd alhier door de Nederl. Evang. Protestantsche Vereeniging eene openbare vergadering gehouden, welke door eene zeer talrijke schare werd bijgewoond. Nadat de voorzitter, Æ baron Mackay, de aanwezigen had verwelkomd, werd door dr. A. Capadoce een gebed tot inleiding der werkzaamheden uitgesproken, waarop de president nogmaals het woord nam en eene uitvoerige schets leverde van het doel en den aard der Vereeniging. Vervolgens deed de thesaurier, de heer van der Kemp, mededeeling van den staat der kas, waaruit bleek, dat in het afgeloopen rekeningjaar, behalve aan onderscheidene giften hier te Lande, tot een bedrag van *f* 2358, ook nog uit New-York eene gift van 500 dollars (*f* 1181.54) was ingekomen, waardoor de gezamenlijke ontvangsten, met inbegrip van het batig saldo des vorigen jaars, *f* 5570 bedroegen, waarvan na aftrek der uitgaven, tot eene som van *f* 3900, een voordeelig slot van *f* 1670 overbleef, terwijl gisteren nog *f* 316 aan onverwachte giften was ingekomen. De heer Capedoce deed daarop, als secretaris, verslag van de werkzaamheden der vereeniging, welk verslag zich hoofdzakelijk bepaalde tot verschillende mededeelingen omtrent de veranderingen in het bestuur, de gevoerde buitenlandsche correspondentien en in verkregene resultaten der binnenlandsche zending, waaruit spreker aanleiding nam om te besluiten met eene krachtige toespraak, waarin hij nadere aanwijzing deed van de grondslagen der Vereeniging. Nadat voorts de president nog verschillende hier en daar tegen de zaak ingebragte bedenkingen en bezwaren had opgelost, traden achtervolgens zeven door de Vereeniging uitgezondene personen voor de vergadering op, om nadere inlichting te geven van hunne werkzaamheden op hunne respective zendingsplaatsen te Alphen en Boskoop, Rotterdam en omstreken, Maassluis, Almelo en Deventer, waarna de bijeenkomst met eene dankzegging, uitgesproken door ds. Theesing, en eene toespraak van den president werd gesloten.

Z. M. heeft benoemd tot raadsheer in en vice-president van het provinciaal geregtshof in Limburg, mr. R. J. E. Capitaine, thans president der arrond.-regtbank te Maastricht.

Bij Zr. Ms. besluit is tot burgemeester der gemeente Voorburg benoemd mr. A. J. Hoekwater.

Z. M. heeft goedgevonden te benoemen bij het wapen der infanterie: bij het 3de reg., tot kapit. van de 3de kl. (naar ouderdom van rang), den 1sten luit. W. F. Eymael, van het korps; bij het 4de reg., tot majoor, den kapit. der 1ste kl. J. H. M. ter Bruggen, van het 7de reg.; bij het 7de reg., tot kapit. van de 3de kl. (naar ouderdom van rang), de 1ste luit. K. W. A. Wildeman van het korps, en J. P. H. C. Veeren, van het instructie-bataillon; en den kapit. P. A. baron van Reede van Oudtshoorn, van het 3de reg. vesting-artillerie, op zijn verzoek, een eervol ontslag uit de militaire dienst te verleenen.

Volgens een bij het Departement van Marine ontvangen berigt van den kommandant van Zr. Ms. zeemagt in Oost-Indie zijn bij de verkenning door de sloepen van Zr. Ms. stoomschip Ardjoeno, van eene versterking opgerigt te Tabanio (rijk van Banjermasing), de luitenants ter zee der 2de klasse E. F. Hänel van Cronenthall en D. M. G. de Swart, de eerste twee malen en de tweede eenmaal gekwetst, als ook een matroos van het stoomschip Ardjoeno gesneuveld en zeven anderen gewond. De toestand der gekwetsten was, volgens de laatste berigten, over het algemeen gunstig te noemen.

De audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal aanstaanden zaturdag geen plaats hebben.

Met den 14 dezer zal, naar de bepalingen van het Koninklijk besluit van 23 november 1858, aan 's Rijks munt te Utrecht aangevangen worden met het kosteloos onderwijs in de Essaaikunde. Degenen, die de lessen wenschen bij te wonen, behooren zich daartoe schriftelijk tot het Muntcollegie te wenden. Om daartoe te worden toegelaten moet men den leeftijd van 18 jaren bereikt hebben: bij het voorafgaand examen, dat op zaturdag den 12 dezer, des voormiddags ten 10 ure, ter raadzaal van het collegie, ten overstaan van hetzelve zal worden afgenomen, bewijs geven van voldoende vorderingen in de vakken die, krachtens art. 1 der wet van 13 augustus 1857 (Staatsblad n.º 103), tot het meer uitgebreid lager onderwijs behooren, alsmede in de beginselen der natuur- en der scheikunde; en twee jaren werkzaam geweest zijn aan een kantoor van waarborg.

Van de laatste voorwaarde kan vrijstelling worden verleend aan hen die tot essaijeurs voor den handel of het fabriekwezen wenschen te worden opgeleid, mits daarvan bij het verzoek blijke.

Na het einde van den cursus, die in acht maanden tijds afloopt, en mitsdien in de tweede helft van julij 1860, zal, doch ook aan degenen die het onderwijs niet hebben bijgewoond, gelegenheid worden gegeven tot aflegging van het examen, bedoeld in art. 7 der wet van 1 junij 1850 (Staatsblad n.º 25) en bij art. 53 der wet van 18 sept. 1852 (Staatsblad n.º 178).

Wij vernemen dat bij Koninklijk besluit van 9 october, n.º 49, door Z. M. is goedgekeurd de overdragt op den heer P. Regout, fabriekant in kristal, glas- en aardewerk te Maastricht, van het brevet van invoer, bij Koninklijk besluit van 24 maart 1857, n.º 54, voor den tijd van tien jaren verleend aan de te Brussel gevestigde naamlooze maatschappij: *Manufactures de glaces, verres à vitres, cristaux en gobleteries.*

Deze maatschappij heeft dat brevet verkregen op de invoering van het Fransche *système Imbert*, waardoor hoogst belangrijke verbeteringen in het gieten van glaswerk worden ingevoerd, ten gevolge waarvan (zonder verhooging van prijzen) de kwaliteit van het glas ontzettend verbetert.

Het doet ons veel genoegen de invoering van deze verbetering in ons Land te kunnen vermelden, daar zij betrekking heeft op een tak van industrie, die zich reeds op eene zoo aanzienlijke hoogte bevindt. De verdienstelijke Maastrichtsche industrieel, de heer P. Regout, verdient hulde dat hij voor geenerlei opoffering terugdeinst om zijne reeds zoo uitstekende en uitgebreide industrie op de meest mogelijke wijze te volmaken, opdat zij meer en meer met den vreemdeling kunne wedijveren. Elke verbetering toch in eene zaak, die in zijne fabriek alleen 15 a 1600 arbeiders brood geeft, is van hoog gewigt en bevordert de algemeene belangen.

— Bij den burgerlijken stand te Kralingen zijn in de maand october 1859 aangegeven 14 geborenen, 20 overledenen en gehuwd 3 paren.

— Gisteren is door den commissaris van politie te Gouda, A. F. Beukman, aangehouden de vermoedelijke dader van den te Reeuwijk gepleegden moord.

— De werkinrigting te Delft, die thans vier jaren heeft bestaan, heeft zich vooral in den laatsten tijd krachtdadig ontwikkeld, waardoor het haar bij voortduring mogelijk blijft, een magtig bolwerk op te werpen tegen bedelarij en al de jammeren van armoede en ellende, die daarvan een uitvloeisel zijn. Uit haar verslag blijkt dat de ontvang der wekelijksche bijdragen dit jaar heeft beloopen *f* 5728.80½, welke som ruim *f* 620 meer bedraagt dan die ontvang van het vorige jaar. Het getal verpleegden gedurende het geheele jaar, per dag berekend, beliep 58,255, tegenover 52,185 in het vorige jaar.

— Bij de op heden te Dordrecht gehouden verkiezing van een lid der Kamer van koophandel en fabrieken, in de plaats van den heer H. H. van der Sande, zijn uitgebragt 82 geldige stemmen; van deze erlangden de heeren A. Stoop, kandidaat van de daar ter stede bestaande kiezersvereeniging Orde, 33, D. Schotman Dz. 30 en D. B. Gips 19 stemmen, weshalve eene herstemming moet plaats hebben tusschen de heeren A. Stoop en D. Schotman Dz.

— Dezer dagen zijn de personen van J. de Klerk en C. Scheurwater, vroeger als verdacht van medepligtigheid aan moedwillige brandstichting, door de huisvrouw van eerstgenoemde te Ridderkerk gepleegd, in het huis van arrest te Dordrecht overgebragt, daaruit ontslagen.

— Jl. zaturdag avond werd te Gorinchem aan den afgetreden burgemeester jhr. J. W. van Hoorn van Burgh en daarna aan den nieuw benoemden den heer W. A. Viruly Verbrugge, eene serenade bij fakkellicht gebragt. Laatstgenoemde heeft na afloop daarvan aan de algemeene armen de aanzienlijke gift van *f* 500 doen toekomen.

— Ll. vrijdag is te 's Hertogenbosch aanbesteed: 1°, de herstelling van de werken tot den Baardwijkschen Overlaat behoorende en van de Rijkssluis in de oostelijke vaartkade van Waalwijk, beide in de provincie Noordbrabant, met het onderhoud tot en met ultimo december 1859, aangenomen door den heer J. Veltman te Drunen, voor *f* 1850; 2°, het vernieuwen van het oostelijk gedeelte rijsstortebed in den Baardwijkschen Overlaat, ter oppervlakte van 7974 vierkante el, aangenomen door denzelfde, voor *f* 10,485.

— Men verneemt dat de persoon van P., wiens huizinge in het begin der afgeloopen week te Heusden-Driel afbrandde, ll. zaturdag te Gewande onder Empel verdronken is gevonden.

— Naar men verneemt zal het korps pontonniers, van welks verplaatsing onlangs sprake was, te Zutphen verblijven, dewijl van wege het Gemeentebestuur aan het verlangen van het Departement van Oorlog, tot het verkrijgen van meerdere bergplaatsen of loodsen is voldaan.

— Wegens de aanhoudende ziekte onder het garnizoen te Leeuwarden, is de hoofdwacht thans voor de derde maal ingetrokken.

— Ll. zaturdag is te Heerenveen aanbesteed het aanleggen van eenen kunstweg van Lemmer naar Donkerbroek, met een zijtak naar Oldeberkoop, ter gezamenlijke lengte van 49,151 el, en zulks in 5 perceelen. Aannemers zijn geworden: van het 1ste perceel, lang 8210 el, J. J. Bekker te Lent, voor *f* 32,800; van het 2de perceel, lang 14,294 el, J. J. Zwolsman te Kuinre, voor *f* 62,700; van het 3de perceel *a* en *b*, lang 21,985 el te zamen, *a*, Huisman te Millingen, voor *f* 86,400, *b*, J. J. Zwolsman te Kuinre, voor *f* 10,000; van het 4de perceel lang 2040 el, R. B. Scheltinga te Wolvega, voor *f* 9,099; en van het 5de perceel lang 2622 el, P. J. van der Sluis te Hemrik, voor *f* 10,400. De aannemingssommen bedragen te zamen ruim *f* 37,000 minder dan de begrooting.

In ons N.º van ll. donderdag maakten wij gewag van eene musicale uitvoering door de werkende leden der liedertafel Harpe Davids alhier. Daarbij werd vermeld, dat een air varié voor viool van de Bériot door een nog zeer jeugdigen leerling van den heer A. J. Schnitzler met veel talent en gemakkelijkheid werd uitgevoerd. Ons is verzocht te melden, dat deze tegenwoordige leerling van den heer A. J. Schnitzler reeds gedurende vier jaren het onderwijs heeft genoten van den heer D. Schnitzler.

— Volgens een berigt van Zr. Ms. Consulaat te Sydney zijn aldaar gedurende het eerste halfjaar van 1859 aangekomen 5 Nederlandsche schepen uit Nederland en de Nederlandsche kolonien.

De handelsbetrekkingen van Nederland en deszelfs Oost-Indische kolonien met Australië nemen zeer in uitbreiding toe. Wat den invoer betreft wordt thans door gezegde kolonien ook gedeeltelijk voorzien in de behoefte aan suiker, koffij en rijst, waarvan het verbruik te Sydney zeer aanzienlijk is, en welke artikelen vroeger bijna uitsluitend uit Manilla, Mauritius, Ceylon en Calcutta werden aangevoerd.

Voor zooveel aangaat den regtstreekschen aanvoer uit Nederland kan worden gezegd, dat de verkoop van Nederl. manufacturen te Sydney moeijelijk, zoo niet geheel onmogelijk is, daar in de behoefte der bijna uitsluitend Engelsche bevolking door het Moederland wordt voorzien. Van andere artikelen kunnen alleen boter, kaas, kaarsen, haver en jenever de mededinging met de soortgelijke Engelsche artikelen volhouden; voor geraffineerde suiker wordt de mededinging moeijelijk wegens de twee te Sydney bestaande raffinaderijen.

Wat den uitvoer betreft, zoo is een nieuw veld voor de Nederl. markten geopend ten gevolge van den regtstreekschen uitvoer naar Nederland van Australische producten (schapenwol, gezouten huiden en talk); de eerste lading vertrok uit Sydney den 17 februarij 1858 naar Amsterdam, eene tweede den 17 julij naar Rotterdam en eene derde den 28 februarij jl. naar Amsterdam, alle drie grootendeels bestemd voor de Nederl. Handelmaatschappij. De Australische wol neemt toe in deugdzaamheid en is voor sommige fabriekanten onontbeerlijk geworden.

Steenkolen waren een artikel van uitvoer, en het nabij Sydney gelegen Newcastle is rijk aan steenkolenmijnen. Van daar zijn van 16 junij tot 28 julij 3 ladingen naar Java verzonden, benevens 4 ladingen, met 2150 ton, regtstreeks uit Sydney.

De haven-onkosten zijn te Sydney zeer matig en, in geval van nood, kunnen op eene allezins billijke wijze vertimmeringen worden bewerkstelligd op de onderscheidene aanwezige werven.

Ter verzending van brieven naar Java moet men zich thans hoofdzakelijk van zeilschepen bedienen, daar de stoomers, sedert maart jl., van Sydney den weg nemen langs Mauritius en Aden naar Europa, in plaats van, als vroeger, van Sydney direct naar Ceylon.

De goudproductie gaat geregeld voort, en sedert 1 januarij zijn 151,945 oncen van de verschillende mijnen in N. Z.-Wales aangebragt, ter waarde ongeveer van L. st. 569,800. Opmerkelijk is het, dat de te Sydney gemunte sovereigns, ofschoon een wettig betaalmiddel in de Engelsche kolonien en nieuw zijnde, op Java ongeveer 30 c. beneden de waarde der Engelsche sovereigns staan.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BATAVIA, Argo, van Teutem. — 433 kranj. Suiker, 5718 b. Rijst en 6583 b. Bindrotting, A. van Hoboken en Zn.

NEW-YORK, Alexandrine, E. Titcomb. — 2484 vaten Harst en 100 k. Extr. Verwhout, Gebr. Nottebohm; 300 v. Terpentijn, Kreglinger en Co.; 911 v. Harst, C. L. Roechling en Co.; 160 v. Terpentijn, Schmitz en Fassbender; 85 v. Terpentijn en 229 v. Harst, A. Th. Sölling en Co.; 100 v. Terpentijn, G. en M. Köhler; 100 v. Harst en 76 v. Tabak, R. Kraemer en Co.; 50 k. Extr. Verwhout en 25 v. Terpentijn, Merrem en Co.; 275 v. Harst en 100 v. Terpentijn, C. Hemmann en Co.; 6 k. Koopmanschappen, van Nievelt en Co.; 6 b. Jalappen, van der Kun en van Schelle; 20,000 en 12,000 Duigen, 150 v. Terpentijn, 123 en 160 v. Harst, 18 bl. Hout en 9 k. Amerik. Leerdoek, Order; 30 v. Terpentijn, van Enst en Dijk; 40 v. Terpentijn en 101 b. Cacao, J. W. Vissering; 1 k. Sassefrasolie, van Voorst en Andriessen, te Amsterdam.

Amsterdam.

SURINAME, Casper de Robles, van Slooten. — 65 b. Koffij en 21 b. Katoen, Kerkhoven en Coutinho; 58 b. Koffij, H. G. T. Crone; 38 v. dito, C. A. de Vismes; 9 v. en 2 b. dito, P. Poel en Zn.; 104 b. dito, Charbon en Zn.; 38 b. dito, Gebr. Wittering; 91 b. dito, L. Hoyack en Co.; 55 b. dito, Boissevain en Kooy; 12 v. dito, C. J. Otto; 4 b. en 36 v. dito, Fraissinet en van Baak; 81 b. dito, Insinger en Co.; 14 v. en 26 b. dito, Rothuys en Co.; 34 b. dito en 3 b. Cacao, Gebr. Hartsen; 168 st. en 1 partij Kwassiehout, Meijes en Smits; 80 b. Koffij, Order.

240ste Staats-Loterij.

1ste Klasse, 2de Lijst.

Trekking op 1 November.

GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van *f* 5000: N°. 17670
„ „ - 1500: „ 18400
„ „ - 1000: „ 8023 14744 18908
„ „ - 400: „ 3814
„ „ - 200: „ 8932 19828
„ „ - 100: „ 2437 5444 15761

Prijzen van *f* 20:

57	2427	4524	6804	9453	11880	15156	17739
158	2492	4586	6805	9474	11946	15166	17792
236	2503	4606	6850	9491	11991	15414	17817
237	2506	4614	6851	9576	12017	15456	17850
328	2536	4706	6852	9610	12033	15537	17891
346	2549	4793	6913	9656	12053	15566	17938
350	2616	4821	6929	9697	12072	15580	17992
365	2629	4856	6947	9745	12083	15627	18001
454	2663	4857	6973	9786	12137	15630	18102
506	2727	4879	7008	9872	12488	15648	18245
509	2850	4939	7034	9935	12504	15655	18297
562	2881	4949	7081	9974	12520	15661	18408
589	2887	4956	7121	9975	12568	15716	18410
651	2913	5001	7249	10002	12608	15795	18465
661	3000	5033	7389	10033	12687	15812	18484
668	3175	5105	7396	10071	12714	15828	18523
672	3182	5114	7460	10080	12737	15831	18531
799	3228	5169	7668	10106	12798	15835	18551
807	3252	5187	7685	10119	12809	15847	18587
809	3257	5291	7787	10153	12873	15848	18640
835	3260	5293	7834	10167	12877	15893	18645
850	3306	5299	7842	10225	12934	15913	18672
893	3368	5348	7982	10261	12955	15948	18747
895	3379	5360	8055	10279	13040	15992	18753
921	3418	5363	8097	10282	13169	16054	18761
941	3425	5384	8115	10386	13191	16066	18842
961	3444	5472	8123	10396	13294	16084	18845
981	3466	5501	8186	10408	13408	16098	18870
998	3571	5537	8228	10482	13409	16165	18951
1012	3578	5555	8283	10515	13430	16173	18966
1025	3588	5575	8325	10554	13466	16268	19016
1079	3600	5578	8443	10641	13483	16316	19022
1181	3607	5626	8508	10720	13601	16338	19030
1187	3612	5646	8513	10728	13705	16435	19036
1214	3620	5650	8543	10764	13740	16469	19172
1257	3633	5705	8553	10940	13779	16504	19272
1329	3651	5808	8612	11004	13891	16509	19285
1377	3683	5978	8613	11019	13928	16512	19328
1445	3705	6009	8640	11031	13930	16513	19382
1507	3716	6045	8690	11073	13933	16533	19418
1752	3750	6205	8705	11075	14032	16537	19423
1757	3755	6240	8748	11197	14145	16736	19425
1767	3812	6378	8890	11213	14156	16790	19468
1797	3850	6384	8908	11244	14194	16816	19512
1805	3872	6471	8930	11248	14205	16938	19537
1807	3911	6474	8958	11280	14248	16951	19563
1884	3936	6556	8973	11324	14325	17075	19587
1917	3959	6567	9010	11337	14526	17194	19625
1974	3965	6570	9043	11338	14638	17361	19654
2015	4054	6594	9102	11475	14646	17383	19726
2130	4089	6603	9108	11500	14688	17399	19758
2140	4187	6616	9123	11618	14818	17468	19775
2230	4196	6619	9150	11670	14873	17477	19901
2238	4262	6639	9156	11678	14910	17502	19906
2287	4304	6672	9231	11697	14946	17513	19911
2306	4428	6696	9322	11720	15078	17584	19924
2362	4458	6729	9379	11823	15091	17593	19951
2372	4477	6752	9391	11856	15107	17689	19992

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 1 November.

OVERLEDEN: P. Heeres, man van E. Qunee, 44 j. — F. Roggeveen, wed. A. Dekker, 81 j. — J. van Leeuwen, man van J. Timmermans, 42 j. — J. Pijpers, d., 3 m. — J. van Rijk, jm., 37 j. — L. J. St. Martin, jd., 73 j. — P. van de Huygevoort, man van C. Kemps, 78 j. — P. van Oostrom, z., 3 m. — T. Vogeler, z., 2 j. — C. Spierenburg, man van M. Hazebroek, 25 j. — W. Gribling, vrouw van P. A. A. van Boxtel, 49 j. — E. Koomans, vrouw van L. Klootwijk, 60 j. — W. A. Visser, wed. B. Bras, 41 j. — W. Roogens, wedn. van J. van Leeuwen, 79 j. — A. Boogaart, man van M. van Wijk, 42 j. — A. van Woerkom, z., 3 j. — J. van Dokkum, jd., 24 j.

BEVALLEN: A. M. de Vries, geb. Baiterman, levenl. d. — P. C. den Ouden, geb. van Rentergchem, z. — C. van Weelden, geb. Weber, z. — J. Kemp, geb. Smit, d. — J. Boerhof, geb. Klarenbeek, d. — H. C. van Bueren, geb. Fransen, z. — A. Joosten, geb. Eckhoudt, d. — C. van Steenhoven, geb. Oerlemans, d. — J. T. Mosheuvel, geb. Stam, z. — W. Jorissen, geb. van der Kolk, z. — H. M. A. Westerbach, geb. Suerhoff, z. — B. A. Copper, geb. van Dalen, d. — N. van Olffen, geb. van Buuren, d. — C. Struys, geb. Meijer, d. — A. van Aalst, geb. Looymans, z. — J. F. W. Putter, geb. Keil, z.

Beurstijdingen.

ROTTERDAM den 1 November.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl....	Werk. Schuld 4 pCt.	96 13/16		
Portugal,	Obl. 1856 7/9. 3 „	42 1/4		
Rusland,	Obl. Lond... 3 „	64 1/4		
„	bij Stiegl. 18555 „	99 1/4		
„	Spoorw. Aand. *f*	219 1/2		
Pruissen,	Obl............5 „	101 1/2		
Oostenr.,	Obl. in Metal. 2½ „	28 1/16	28 1/4	28 1/4
„	dito dito .... 5 „	52 3/4	53 1/16	53 1/16
„	dito N. te Ams. 5 „	72 3/8		
„	dito Nat. Met. 5 „	56 3/4	57	56 15/16
Mexiko,..	Oblig. .... 3 „	20 3/8		

De beurs was heden over het algemeen vast gestemd; de handel bepaalde zich echter grootendeels tot Oostenrijksche fondsen, welke tot hooger prijzen begeerd waren.

Het Commité der Effectenhandelaren,
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Spanje Cert. Coup. 4 1/4. Oostenrijk, Metalliek 2½ pc., 28 5/16, 28 3/8, 28 3/8; dito Oude 5 pc., 53 1/8; dito Nationale, 5 pc., 57 1/8, 57 3/8, 57 3/8. Grenada Uitgest. 5 1/16. Mexico 3 pc., 20 7/16. Pruissen 5 pc., 101 1/2.

AMSTERDAM den 1 November.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½ pCt.	63 7/8	64	63 15/16
„	dito dito 3 „	76		
„	dito dito 4 „	96 7/8	97	96 7/8
„	Amort-Synd...3½ „			
„	Handel-Maats. 4½ „	126 1/2		
„	O. I. Leening 4 „			
„	Leen. Holl. Sp. „			
„	Rijn-Spoorw...4½ „	101 1/2		
„	Maats. v. Weld. 4 „			
België,...	Cert. *Rothsch.* 2½ „	51 3/4		
Frankrijk,	Certificaten....3 „			
Spanje,..	Buitenlands. ..1½ „	31 3/8	31 5/8	31 3/8
„	dito 3 „	43 1/8	43 3/8	43 1/8
„	Binn. a *f* 60003 „	40 11/16	41	40 11/16
„	Amort. Schuld.........			
„	Bew. v. Coup..........			
Portugal,	Oblig. ....3 pCt.	43 1/2	43 9/16	
„	dito 1856/57..3 „	42 3/16	42 1/4	
„	dito Uitgest...			
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5 „	103 1/2		
„	dito 1828/29..5 „	101 1/2		
„	Cert. 1831/33..5 „	85 1/2		
„	dito 1840......4 „	80 7/8	81	
„	dito *Stieglitz*..4 „	81		
„	dito d.° Nieuwe 5 „	90 3/8		
„	dito d.° 1855 N. 5 „	99 3/8	99 3/4	99 3/8
„	dito te Londen 5 „			
„	dito v. Assign. 6 „	62		
„	Inschr. dito ...6 „			
Polen,....	Aand. 1835..........*f*	157 1/4		
„	Obligatien......4 pCt.	77 15/16	78	
Pruissen,	Oblig........... 4½ „	101 1/2	101 5/8	
„	Aand....... 3½ „	202		
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.* 5			
„	dito dito 4 „			
„	dito Met. Oude 5 „	53 1/4	53 1/2	
„	dito N. te Ams. 5 „	72 7/8	73 1/8	72 7/8
„	dito Nat. Met. 5 „	57 3/16	57 1/2	57 1/4
„	dito Metall.....2½ „	28 3/8	28 1/2	28 3/8
„	Wen. Ad. £ 2504 „	266	268	
Brazilië,	1843, £ 100, 5 „	99 1/4		
Equador,	£ 100 ....1 „	14 5/8	15	
Venez.....	Obligatien .... 3 „	26 3/4	26 7/8	
„	Uitgestelde ....1½ „	14 1/16	14 3/16	
Grenada,	Obligatien......3½ „	15 3/16	15 5/16	
„	Uitgestelde	5		
Mexico...	Obligatien......3 „	20 7/16	20 5/8	
Illinois,	....................7 „	79 3/4	80	79 3/4

Ned. Bank, 4 pc., 165 1/4. Rusland, Cert. Adm. te Hamb., 5 pc., 90; dito Spoorw. Actien, volgef., 5 pc., 219 1/2, 220. Weener Bankactien *f* 834, *f* 839, *f* 839. Denemarken, 3 pc., 81 1/4. Brazilië, 1852, 4½ pc., 91 3/8 Philad., bij Hope & Co., Lr. A, *f* 95. Griekenland, 5 pc., 3 5/16. Nieuwe Russen 61 1/4.

Beleening 3 pc., Prolongatie 3 pc., Disconto 3 pc.

In Hollandsche fondsen heeft bijna geene verandering plaats gehad. Van vreemde waren Russische 4 pcts. meer aangeboden. Alle overige soorten prijshoudend. Oostenrijksche wederom meer gevraagd op beter afkomende koersen van Berlijn en Frankfort. In Spaansche vertoonden zich eenige verkoopers tot iets verlaagde prijzen. Naar Venezuelasche en Mexikaansche was eenige meerdere vraag.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 63 15/16. Spanje, 1¾ pc., 31 3/8; dito Binnenl. 3 pc., 40 11/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 53 7/16; idem Nat., 5 pc., 57 5/16.

LONDEN den 31 October.

3 pc. Cons. cont.	96½	a	95¾	3 pc. Peru....	70	a	71
id. id. op tijd	96½	-	—	4½ pc. id. Urib.	82	-	84
5 pc. Oostenrijk	78	-	80	id. te New-Y.	81	-	83
4½ pc. België..	98	-	100	3 pc. Portugal.	45½	-	46½
5 pc. Braz. 1824	100	-	102	5 pc. Rusland.	109	-	111
id. 1829/39 ...	—	-	—	4½ pc. idem....	98	-	100
id. 4½ pc. 1852	95	-	96	3 pc. Spanje...	44	-	45
idem 1858....	95	-	95¾	1½ pc. idem...	32¼	-	32½
6 pc. Buen.-Ayr	78	-	80	idem Amort. ..	10½	-	11½
6 pc. Chili....	102	-	103	id. Cert. Coup.	4	-	4½
3 pc. idem....	72	-	76	5 pc. Sardinië.	86	-	87
5 pc. Denemark	98	-	102	6 pc. Turkije..	77¼	-	78½
3 pc. idem ...	85	-	87	idem Nieuwe..	67¼	-	67
2½ pc. Holland.	65½	-	66½	4 pc. idem....	102¾	-	103¼
4 pc. idem....	99	-	100	3 pc. Venezuela	27	-	28
Ecuador	15½	-	16½	idem Uitgest..	14	-	15
id. Land-warr.	3½	-	4½	Wissel Amst. krt.	11.14	a	15.
3¼ pc. Grenada.	17	-	18	idem 3 m.	11.16¼	-	16½.
id. Uitgestelde	5	-	5½	id. Rott. 3 m...	11.16¼	-	16½.
3 pc. Mexico.	21¾	-	22¼	id. Parijs kort....	25. 7½	-	15.
4½ pc. Peru...	90½	-	91½	idem 3 m.....	25.32½	-	37½.

Zoowel binnen- als buitenlandsche fondsen waren heden vaster, met meer omzet, op de verbeterde politieke vooruitzigten.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 1 Nov.

2 maanden.		Kort.
Londen...	11.60	11.65
d.° 3/m.	11.57½	—
Parijs . .	55 7/16	55 3/4
d.° 3/m.	55 1/4	—
Bordeaux.	55 3/16	55 1/2
Genua...	45 1/4	—
Livorno. .	38½	-
Napels . .	78 1/2	—
Petersb. .	165	—
Hamburg.	35 1/8	35 3/16
d.° 3/m. .	35 1/16	—
Antwerp .	—	1½ v
6 weken.		**Kort.**
Frankfort	99¾	—
Augsburg	99	—
Weenen. .	91	—
Triest. . .	90⅝	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 1 Nov.

2 maanden			zigt	
Londen. .	11.62½	p	11.67½	p
Parijs. . .	55 7/16	g	55 13/16	p
Bordeaux.	55	g	—	g
d.° ½ m.	55 3/8	g	—	g
Genua . .	45½	g	—	g
Livorno. .	38½	g	—	g
Napels . .	78½	g	—	g
Hamburg.	35 1/8	g	35 1/4	g
3 maanden.			**Zigt.**	
Madrid . .	241	g	—	g
Cadix. . .	243	g	—	g
Sevilië . .	240	g	—	g
Bilbao . .	240	g	—	g
Lissabon .	40⅜	g	—	g
Porto. . .	40¼	g	—	g
Petersb. .	165	g	—	g
6 weken.			**Zigt**	
Weenen ..	91	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort.	99¾	g	—	g

Rotterdam ⅛.

Handelsberigten.

SCHIEDAM den 1 November.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 143 ℔ jar. Arch. *f* 177 6/w. Gerst, 129 ℔ Libau *f* 183 1 m., *f* 184 6/w.; 124 ℔ Windau *f* 179 3/m.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust *f* 13.25.
JENEVER, „ „ „ „ „ - 18.75.
Amst. proef, „ „ „ „ „ - 20.—.
alles zonder de belasting.
SPOELING, per ... . - 1.00.

AMSTERDAM den 1 November.

SUIKER. Ruwe. Invoer sedert 1 Jan. en voorraad op heden: Invoer, te Amst. 44,800,000 ℔, Rott. 36,800,000 ℔, Dord., Middelb. en Schiedam 8,300,000 ℔; totaal 89,900,000 ℔. Voorraad, te Amst. 8,500,000 ℔; Rott. 4,300,000 ℔; Dord., Middelb. en Schiedam 600,000 ℔; totaal 13,400,000 ℔. Voorraad bij de NHM.: te Amst. 24,004 kranj. en kann., Rott. 4,269 kr. en kann., Dordr., Middelb. en Schiedam 3014 kranj. en kann; totaal 31,287 kranj. en kann.

PEPER. De 564 b. Zwarte, heden in veiling, zijn verkocht van 23¼ a 24 c.

Staat van GRANEN en ZADEN gedurende October: Aanvoer uit zee: 861 last Tarwe, 2981 last Rogge, 250 last Erwten, 60 last Gerst, 1360 last Raapzaad, 23 5 last Lijnzaad, 255,000 ℔ Rijstmeel 193,000 ℔ Tarwemeel; van den Rijn: 112 last Tarwe, 76 last Gerst 460,000 ℔ Tarwemeel; van België: 178,990 ℔ Rijstmeel. Uit- en doorvoer naar zee: 8 last 28 mud Erwten, 27 last 11 mud Boonen, 20 last 13 mud Gerst, 66,756 ℔ Tarwemeel; naar den Rijn: 121 mud Rogge, 322 last 20 mud Gerst, 18 last Lijnzaad: naar België: 76 last 15 mud Raapzaad. Opslag in Entrepôt: 112 last 15 mud Raapzaad, 280 last Rogge, 86 last Raapzaad, 1000 last Lijnzaad. Uitslag uit Entrepôt: 123 last Rogge, 4 last Raapzaad.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. 1 nov. De Engelsche brik *Sardinian*, k. Chalmers, gisteren gemeld als vertrokken, is heden op de reede teruggekomen. (WZW—W.. storm.)

Hellevoet. (ZW, storm) 1 nov. Niets gepasseerd.

Brielle (W. t. Z.) *Vertr.* 1 nov. *Leo* (st.), Londen
Batavier (st.), dito

Maassluis (W., hard). Van de gisteren vertr. schepen is de *Authur Osthoff* in de Bank geankerd, en zijn de *Heidewiga Regina* en *Maria Hoekstra* op de reede terug. De overige gemelde en de buiten geankerde schepen zijn wel in zee.

Amsterdam *Vertr.*
31 oct. *Carolina*, Poelman, Konstantinopel
Zwanetta, Jonker, Messina
Cornelia Louisa, van Aken, Napels
Catharina, Thaden, Genua
Gesina, Schortinghuis, Rouaan

Texel *Aangek.*
29 oct. *Theodor*, Arends, Pillau
30 *Mentor*, v. 't Veer, Lond.
Thomas & Hannah, Ledgerton, Sunderl.
31 *Ranger* (st.), Londen
Vertrokken.
31 *Maria*, de Boer, Triëst
Zeven Sterren, Hulsinga, dito
Anna & Arnoldina, v. Wijk, dito
Tecla Johanna, Croon, d.°
Voorwaarts, Doewes, Venetië
Eelbrandina, Atzema, Nantes
Dankbaarheid, Rozenberg, Nantes
Smyrna (st.), Londen
Vrouw Dieuwke, Feenstra, dito
Stad Workum, Stenders, dito
Hoop, Fokkema, dito
Perseverance, Cummings, dito
Catharina Elisabeth, Zuiderduin, Newcastle
Gudenae, Holm, dito
Gustav Carl, Fretwurst, dito
Souvenir, Stehr, dito
Vertrouwen, Dekker, dito
Louise, Clausen, dito
Tom Roberts, Jenkins, dito
Zeldenrust, Lohman, dito
Maria, Molenaar, Yarmouth
Catharina, Olsson, Stockholm
Christine, Söderström, Geffle
Beurs v. Amsterdam, Basberg, Christiania
Albion, Engels, Frederikstad
Catharina Johanna, Geelmuyden, Drammen
Sylvia, Jansen, dito
Sjofna, Buckholdt, dito
Aeren, Warner, dito
Drafna, Nicolaisen, dito
Christian Agathon, Kjer, Holmstrand
Nidelven, Holst, dito
Lina, Jansen, Tonsberg
Salvator, Lijngaas, dito
Friheden, Christophersen, Noorwegen
Alice, Vogt, dito
Fredrika, Smit, dito
(O. N. O.—Z. Z. W.)

Vlie *Aangekomen*
29 oct. *Amsterdam* (st.), Hamburg
Vertrokken.
29 *Phénicienne*, Lorine, Newcastle
Antoinette, Peters, Riga
Irene, Anthonissen, Kopenhagen
30 *Malvina*, Gottlob, Newcastle
Hoeksiel, Freese, dito
Marie, Sonne, dito
Willem I (st.), Stettin
Iduna, Madsen, Bergen
Resolutionen, Gundersen, Drammen
Resolutionen, Salvesen, Osterrisoer

Zierikzee *Vertr.*
31 oct. *Tamar*, Ross, Londen
Clemens, Persoon, Newc.

Vlissingen *Aangek.*
30 oct. *Lumley*, Lawson, Taganrog
Nautilus, Gatjens, Villanova
George, Mulder, Londen
Ernestina Alida, de Vries, dito
Wilhelmine, Meijer, dito

—o—

Hong Kong *Aangek.*
11 sept. *Ceres*, Mammes, Cardiff

Amoy *Aangek.*
18 aug. *Maria Elizabeth*, v.d. Valk, Wanchew
24 *Stad Enschedé*, Noordhoek Hegt, Singap.

Bangkok *Aang.*
20 aug. *Juno*, Chevalier, Hong Kong

Soerabaija *Aangek.*
30 aug. *Ida Willemina*, v. Weyland, Batavia
Walcheren, Hoek, Amoy

Baltimore *Uitgekl.*
11 oct. *Leila*, Haines, Rott.

New-York *Aangek.*
14 oct. *Germania*, Franke, Rotterdam
Uitgeklaard.
14 *C. D. Merwin*, Merwin, Antwerpen

Boston *Aangek.*
18 oct. *Vertrouwen*, E. J. Teensma, Rotterdam

Alexandria (E.) *Vertr.*
17 oct. *Zeevaart*, Mets, Falmouth
In lading.
Gezina Hooites, Liverp.

Konstantinop. *Vertr.*
18 oct. *Antonio*, Negovetich, Rott.
Zeilklaar.
11 *Hendrika*, Pijbes, Hamb.

Smirna *Aangek.*
15 oct. *Elisabeth*, Metus, Antwerpen

Triest *Aangek.*
27 oct. *Margrietha*, Jansen, Amst.

Cadix *Aang.*
16 oct. *Hendrik Willem Karel*, v. Ingen, Monte-Video

Dublin *Vertr.*
29 oct. *Neptunus*, v. d. Veen, Liverpool

Liverpool *Uitgekl.*
29 oct. *Amstel*, Weitinga, Amsterdam

Falmouth *Aang.*
29 oct. *Thetis*, Bakker, Rio-Jan. n. Christiania
Harmonie, Tunteler, Rio-Grande
Bato, Meijer, Taganrog
30 *Magdalena Johanna*, Gust, Rio-Grande

Deal *Aangek.*
30 oct. *Elisabeth Maria*, Bok, Londen n. Buenos-Ayres

Londen *In lading*
31 oct. *Jantina Alida*, Pijbes, Triest en Venetië

Gravesend *Aangek.*
30 oct. *Hendrik Pieter*, Vil, Smirna
Vertrokken.
30 *Cornelis*, Fokkes, Genua

Harwich *Vertrokken*
29 oct. *Anna Margrietha*, Wekenborg, avontuur
Active, Gentry, (v. Rott.) Newhaven

Poole *Vertrokken*
29 oct. *Jane Mary*, Massey, Dordt

Grimsby *Aangek.*
29 oct. *Urania*, Rott.

Shields *Vertr.*
30 oct. *Alma*, Zierikzee

Newcastle *Uitgekl.*
29 oct. *Dollard*, Koster, Rio-Janeiro
Esperance, Hazewinkel, Genua
Concordia, Klein, Emden
Albertina, Pott, dito
Aurora, de Jonge, Amst.
Gezina, Bartels, Groning.
Harlingen, Hannema, Harlingen

Charlestown *Vertr.*
29 oct. *Elsina*, Mulder, Hobroe

Cuxhaven *Aangek.*
28 oct. *Gesina Elsina*, Deen, Harwich
29 *Maria Lucie*, Sonderman, Amsterdam

Warnemunde *Aang.*
27 oct. *Gea*, Schuldt, Amst.

Wolgast *Vertr.*
26 oct. *Maria*, Tent, Groningen

Dantzig *Aangek.*
27 oct. *Willemina Klasina*, de Jonge, Rendsburg
Vertrokken.
26 *Jonge Bernard*, Schaap, Harlingen

Pillau *Aangek.*
25 oct. *Geziena Margr.*, Stenger, Inverkeith.
Petrus Horreus, Zwieting, Newcastle
26 *Maria Anna*, Völsch, Amsterdam
Vertrokken.
26 *Dankbaarheid*, Potjer, Antwerpen
Afina, Potjewijd, Amst.
Margaretha, Duin, Zwolle
Gezina Alida, Botje, Groningen
Twee Gebroeders, de Groot, Leer

Memel *Aangek.*
25 oct. *Vertrouwen*, Kal, St. Petersburg

Libau *Aangekomen*
19 oct. *Gesina*, Post, Londen
Vertrokken.
12 *Hendrika*, Plukker, Holland
15 *Cailif*, Egholm, dito

Bolderaa *Aang.*
23 oct. *Johannes*, Wychman, Amst.
Spruit, Pott, dito
Jantje Doornbos, Addens, Newcastle
Hermanna Das, Das, Antwerpen
Wendelina, Hilbrands, Kroonstad
Hendrika, Wegener, dito
Aurora, Vaalman, dito
25 *Wilhelm*, Velt, Rott.
Anna, Roskamp, dito
Catharina, de Boer, dito
Flecke Jouwer, de Weerd, Dordt
Vertrokken.
24 *Cornelia*, Vos, Elseneur
Helena, Diepenbroek, d.°
Margrietha, de Groot, d.°
Antje, Nieveen, Schied.

Nerva *Aangekomen*
18 oct. *Twee Broeders*, Prins, St. Pet.
Agatha, Bloos, dito
Vertrokken.
16 *Alberdina Edzina*, Woortman, Holland
Epimachus, de Boer, d.°
18 *Cornelia Jantina*, Kwint, Amst.
19 *Welvaart*, Ekamp, Purmerend

Kroonstad *Vertr.*
24 oct. *Anna Catharina*, Grilk, Amst.
Aukjen, Teensma, dito
Reintje, Teensma, dito
Haven, Koning, Londen
Jonge Andries, Steffens, Oostzee
Maroim, Kuiper, Oostzee
Ter reede aangek.
23 *Gironde* (st.), Rott.

Stockholm *Aangek.*
21 oct. *Volontair* (s), Amst.

Sandhamn *Aangek.*
24 oct. *Johanna Geziena*, v. d. Veen, Brussel

Gothenburg *Aang.*
25 oct. *Grietje Koens*, Kuiper, Blyth
Uitgeklaard.
24 *Pfeil*, Lemeke, Holl.

Christiania *Aang.*
21 oct. *Hanna Christensen*, Andersen, Amst.

Christiansand *Aang.*
21 oct. *Jonge Paul* (s), Amst.

Kopenhagen *Gepass.*
27 oct. *Alexandrine*, Niemann, Riga n. Purmerend

Elseneur *Aangek.*
27 oct. *Gratitude*, Kolk, St. Pet. n. Amst.
Marchina Gezina, Munneke, Riga n. dito
Hendrika Hillech., Kuiper, d.° n. Antw.
Gepasseerd.
Pauline Const. Eleonore, Pijbes, Rio-Jan. n. Abo
Jantina, Vos, Riga n. Holland

Fredrikshavn *Binnengel.*
30 oct. *Urania* (st.), Koningsb. n. Amst.
Vertrokken.
22 *Vorwärts*, Rose, (v. Randers) Holland

Holtenau *Aangek.*
27 oct. *Vr. Alida*, v.d. Werf, Anclam n. Amst.

—o—

Penzance 29 october. Gisteren avond binnengeloopen de schoener *Curlew*, kapit. Barlow, v. Dublin n. Dordrecht, lek, met verlies van boegspriet en kraanbalk, gescheurde zeilen en zware schade aan den boeg, zijnde in aanzeiling geweest.

Cowes 30 oct. Binnengeloopen *Melbourne*, Jessen, v. Batavia n. Hamburg, om proviand in te nemen.

Fredrikshavn 30 oct. *De Königin Marie* (s), kapt. Topp, met tarwe v. Dantzig n. Amst., is alhier lek en met andere schade binnengeloopen.

New-York 15 octob. Het alhier van Rotterdam gearriv. schip *Germania*, kapt. Franke, heeft den 6 oct. in een orkaan bij Sable Island de bramstengen en al de vierkante zeilen verloren.

—o—

Gepraaid:

9 sept., op 11° 33′ NB. en 23° 58′ WL., *Welterreden*, J. J. Duinker, van Rotterdam naar Makasser.

18 sept., op 23° 40′ ZB. en 5° 21′ OL., de Deensche brik *Emily*, van Batavia n. Kopenhagen.

—o—

31 october. De wind te **Falmouth** stil en mistig; te **Deal** W. N. W.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 2 nov.: 1ste getijde 8 ure 15 min.; 2de get. 8 ure 39 min.

Arnhem. Waterhoogte 30 oct. 0.69, en 31 oct. 0.70 el.

Keulen. Rijnhoogte 31 oct. 4 v. 9 d. Rijnl.

Aangekomen 31 oct.: G. W. Scholten met 4559 en Th. Kamps met 3408 ctr., beiden van Amsterdam; J. Lenz met 3818 en H. Felten met 3951 ctr., beiden van Rotterdam.

ROTTERDAM den 1 November.

Boter. 1ste kwal. *f* 60; 2de dito *f* 56; 3de dito *f* 52.

Granen. Tarwe: 158 ℔ witb. Pools *f* 310; 160 ℔ N. Bov. *f* 285. Rogge: 152 ℔ jar. Belg. *f* 215; 145 ℔ Archangel *f* 183.

Koolzaad. Zeeuwsch gestort £ 56½.

Aanvoer van Huiden,
van 1° Junij tot ult°. October 1858.

70478 Oost-Indische.	600 Chili.
44138 Buffel.	628 Russische.
8273 Buenos-Ayres.	2399 Costa Rica.
1250 Australische.	2300 Kaap.

Van 1° Junij tot ult°. October 1859.

37106 Oost-Indische.	1486 Australische.
9770 Buffel.	325 Kaap.
5650 Schapen.	

Voorraad van Huiden,
ult°. October 1858.

83952 Oost-Indische.	1800 Bahia.
46476 Buffel.	628 Russische.
3530 Buenos-Ayres.	111 New-Orleans.
1800 „ „ Paarden.	1246 Kaap.
837 Porto Plata.	— „ Geitenvellen.
1250 Australische.	— „ Schapen.
532 Fernambuck.	

Ult°. October 1859.

56222 Oost-Indische.	— Kaap.
47462 Buffel.	— Schapen.
— Australische.	

LONDEN den 31 October.

Kaneel. Heden werden 1100 balen geveild die grootendeels tot 1 a 2 d. avans verkocht werden. — **Talk** stil; PYC disp. 59/6.

Graanmarkt. Binnenl. Tarwe traag verkocht tegen de prijzen van jl. maandag. Buitenlandsche dito onveranderd bij matigen omzet. Meel vast. Gerst, grif verkocht en prijshoudend. Boonen vast. Erwten onveranderd met beperkten omzet. Haver prijshoudend bij redelijk veel handel. Lijnzaad onveranderd. Andere Zaden stil.

Van den 24 tot den 29 dezer werden aangevoerd: 2354 q. binnenl. en 7058 q. buitenl. Tarwe; 5431 q. binnenl. en 4459 q. buitenl. Gerst; 8890 q. binnenl. en 12,592 q. buitenl. Haver; 226 q. binnenl. en 142 q. buitenl. Boonen; 332 q. binnenl. en 4614 q. buitenl. Erwten; 1565 z. binnenl. en 185 z. en 50 v. buitenl. Meel.

Veemarkt. De invoer van het Vasteland is in de vorige week vrij aanzienlijk geweest. Hij bestond uit 2258 Runderen, 177 Kalveren, 458 Varkens en 9799 Schapen, te zamen 12682 stuks, tegen 6244 in dezelfde week van 1858 en 56774 stuks in 1857. De aanvoer van heden is reeds per telegraaf gemeld. Er was veel Vee van inferieure kwaliteit bij. Bij tragen handel waren de prijzen over het algemeen lager.

ANTWERPEN den 31 October.

Koffij. 1785 b. St. Domingo per Mary Ogden zeilende zijn afgedaan. — **Granen.** De markt is vast maar er ging zeer weinig om. — **Suiker.** Men meldt ons den verkoop van 1023 k. Havanna. — Van **Hop** vonden 50 b. 1859 nemers tot *f* 33 en van **Olijfolie** 20 a 25 p. op levering, zoomede 10 f. Havanna **Honig** tot geheimen prijs.

HAVRE den 29 October.

Katoen. De markt is heden natuurlijk veel stiller dan gisteren en eergisteren, maar men betaalde nog steeds ferme prijzen voor 850 b. disp. Op levering zijn eenige 100den b. afgedaan. — **Koffij.** Men meldt ons den verkoop van 2285 b. Ceylon tot fr. 122½ en 90 b. Rio tot fr. 58. — Van **Suiker** vonden nemers 182 v. Antilles tot fr. 58 en eenige partijtjes op levering. — Van **Huiden** 1000 gez. Rio Grande Paardenvellen tot fr. 10. — **Rijst.** 600 b. Moulmain. een weinig beschadigd, bedongen fr. 11.25 a fr. 11.75. — **Walvischtraan.** Voor 5000 kil. disp. betaalde men fr. 61. — **Wol.** 37 b. Peru vonden nemers tot fr. 2.30. — **Touwwerk.** Men meldt ons den verkoop van ca. 30/m. kil. Russ. oud tot fr. 26½.

HAMBURG den 31 October.

Koffij onveranderd en stil. — **Raapolie** per Oct. 23, per Mei 24.2. — **Granen.** Tarwe onveranderd. Rogge stil.

BALTIMORE den 11 October.

Tabak met veel aanvoer maar weinig handel. De inspectie bedraagt 1265 v. Maryland, 34 v. Ohio en 39 v. Kentucky. Maryland is gevraagd in goede kwaliteit. Van gemeene is veel voorraad, middel en fijne soorten onveranderd en gevraagd. Ohio stil, met kleinen toevoer en voorraad; omzet dezer week 100 vaten. Men zoude wel lagere prijzen aannemen, als er koopers waren. Kentucky zonder handel voor uitvoer, en slechts bij kleinigheden voor consumtie gedaan. Prijzen zijn onveranderd.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA en SOERABAIJA, het Ned. gekoperd Barkschip Graafstroom, kapit. G. H. Ruhaak. Adres bij Kuyper van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen, alhier, en de Coningh & Co., te Amsterdam.

BATAVIA, het Nederl. Barkschip Patriarch Samhiri, kapit. G. G. Lion. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

BATAVIA, het Nederl. Campagne-Fregatschip Medea, kapit. J. Lourens. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BATAVIA, het Nederlandsch Campagne-Fregatschip Jason, kapit. J. H. Lammerts van Bueren. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BATAVIA en SOERABAIJA, het Ned. Clipper-Barkschip Jhr. Mr. van de Wall van Puttershoek, kapitein K. F. Lammerts. Adres bij Hudig & Pieters, alhier, en D. van Wageningen, te Dordrecht.

BOSTON, het Nederl. Brikschip Vasco de Gama, kapit. H. B. de Groot. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

KANAGAWA, bij JEDDO (JAPAN) via BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip Krimpen aan de Lek, kapit. W. Ouwehand, om in het begin van de maand November 1859 te vertrekken. Adres bij den Reeder Murk Lels, te Alblasserdam, en bij de Cargadoors Kuyper, van Dam & Smeer, te Rotterdam, en de Coningh & Co., te Amsterdam.

MELBOURNE, het Ned. Barkschip Vrede, kapit. J. L. ter Bruggen; vertrekt 15 November. Adres bij W. Ruys J. Dz. en Hudig & Pieters, te Rotterdam, en de Vries & Co., te Amsterdam, of bij de Bevrachters Dörschlag & Gerbaulet.

NAPELS, het Napolitaansch Brikschip Margherita, kapit. G. Cafiero. Adres bij van den Bey & Co. en Hudig & Pieters.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip Wabamo, kapit. L. F. Doty. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Bremer Fregatschip Johannes, kapit. D. von Fritzen. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip Seth Sprague, kapit. J. M. Gillespie. Adres bij Wambersie & Zoon.

ROSARIO, het gezinkt Hanoversch Brikschip Augusta, kapit. J. van Veen. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

SOERABAIJA en MACASSAR, het Ned. Schoenerschip Adriana Jacoba, kapit. Blekkingh. Adres bij de Reeders 't Hoen, Hudig en Co. en de Cargadoors Hudig & Pieters.

SOERABAIJA, het Barkschip Kinderdijk, kapitein D. Zwanenburg. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen, en te Amsterdam bij de Coningh & Co.

TRIEST, het Ned. Schoenerschip Veendam, kapit. B. A. Hazewinkel. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

VALPARAISO, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd driemast Schoenerschip Julia, kapit. A. van der Kolf, om ten spoedigste te vertrekken. Adres ten Kantore van Kuyper, van Dam & Smeer.

Te Amsterdam:

SYDNEY, de Nederl. Clipper-Bark Amazone, kapit. J. Abbink; vertrekt 31 October. Adres bij W. Ruys J. Dz. en Hudig & Pieters, te Rotterdam, en de Vries & Co., te Amsterdam, of bij de Bevrachters Dörschlag & Gerbaulet.

Advertentien.

Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en van mijnen Zoon. SARA WILHELMINA VAN DIEDAM, mijn hartelijk geliefde Echtgenoote.

Rotterdam
30 *October* 1859.
G. NIMMO.

Heden overleed onze Zuster en Behuwdzuster, Mejufvrouw LOUISE ISABELLE St. MARTIN.

Rotterdam
31 *October* 1859.
J. A. DUTILH.
St. Martin.
C. C. DUTILH.

Eenige kennisgeving.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

Heeren LEDEN van het Departement *Rotterdam* der Maatschappij **tot Nut van 't Algemeen**, die een **doorloopend TOEGANGBILJET** voor hunne Echtgenooten verlangen, tot kostelooze bijwoning der **LEESVERGADERINGEN** in het aanstaande Wintersaizoen, worden, overeenkomstig Art. 31 van het Reglement, uitgenoodigd, *vóór of uiterlijk op Maandag den 7 November aanstaande, schriftelijk* berigt daarvan aan het Departements-Gebouw te bezorgen, met naauwkeurige opgave van Naam en Woonplaats.

De aanvang der Leesbeurten is op den 16 November bepaald. De Rooster daarvan wordt nader aan de Leden bezorgd.

In naam van het Bestuur.
G. VAN REYN, *Lid en Secretaris.*

BIDSTOND

der ***Zendings-Vereeniging*** te *Rotterdam*, in het openbaar, DONDERDAG 3 NOVEMBER 1859, des avonds ten 8 ure, in het Lokaal in de Bierstraat.

VOEDSEL VOOR HERSTELLENDEN.

Om het Herstel te bevorderen, zwakke Kinderen kracht te geven en volwassenen met zwakke Borst of Maag te versterken, bevelen de Doctoren Alibert, Broussais, Blache, Baron, Zadelot, Moreau, Fouquier en anderen bepaald aan de **RACAHOUT** van DELANGRENIER, het eenigst vreemd Voedingsmiddel dat door de *Académie de Medecine*, een autoriteit die zeker de beste waarborg is en vol vertrouwen verdient, goedgekeurd is. Men zij tegen veelvuldig beproefde namaaksels op zijne hoede.

Entrepôt: Rue Richelieu, 26, te Parijs. Depôt te Amsterdam bij de Wed. TENBACK, Vijzelstraat; te Rotterdam bij den Heer VAN SANTEN KOLFF.

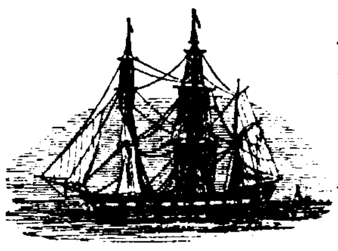

Te ROTTERDAM
ligt in Lading
NAAR
KANAGAWA,
bij JEDDO (Japan),
via BATAVIA,

voor **Goederen** en **Passagiers**, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra **snelzeilend Nederlandsch gekoperd BARKSCHIP *KRIMPEN AAN DE LEK***, Kapitein **W. Ouwehand**, om in het **begin van de maand November 1859** te vertrekken.

Informatien zijn te bekomen bij den Reeder MURK LELS, te *Alblasserdam*, en bij de Cargadoors KUYPER, VAN DAM & SMEER, te *Rotterdam*, en DE CONINGH & Co., te *Amsterdam*.

STOOMBOOTVAART
OP
SCHOTLAND,
voor PASSAGIERS en GOEDEREN.
Naar LEITH

het Stoomschip **IVANHOE**, Kapitein **John Cairns**, vertrekt ZATURDAG 5 NOVEMBER, des morgens vroeg.

Adres bij *GEORGE LEVINGSTON* en *J. A. HOUWENS*, Agenten te Rotterdam, en bij *DONALD R. MACGREGOR*, Agent te Leith.

BASTIAAN SCHELLING Rz., te *Goudswaard*, verzoekt

GEEN CREDIET

te verleenen aan zijne Huisvrouw **ADRIAANTJE VOS**, als zullende door hem **geene Betaling** geschieden, noch Vorderingen gevalideerd.

Goudswaard
30 *October* 1859.
Bn. SCHELLING.

W. H. J. DICKE,

Confiturier, in de **Vischsteeg**,
HEEFT ONTVANGEN
DELICIEUSE VERSCHE
TERRINES DE FOIES GRAS DE STRASBOURG,
geconserveerde Truffels,
ANANASSEN en VRUCHTEN
op WATER.

RHUMES

Borst- en Keelaandoeningen.

50 Geneesheeren aan de Hospitalen van Parijs, Voorzitters en Leden van de *Académie de Medecine*, hebben de voldoende uitwerking van den **SIROOP** en **PATE DE NAFÉ** van DELANGRENIER en hare voortreffelijkheid boven alle andere Borstmiddelen bevestigd.

Depôt: Rue Richelieu, 26, te Parijs; te Amsterdam bij Mme. TENBACK, Vijzelstraat, en te Rotterdam bij den Heer VAN SANTEN KOLFF, Apotheker.

Er wordt zoo **spoedig mogelijk** gevraagd een

SMIDSKNECHT,

het **Boerenwerk** goed verstaande. Inclinerende vervoege zich in Persoon, of met *franco* Brieven, bij R. RIEDE, te *Zuidland*.

L'ANTI-GOUTTEUX GENEVOIX

(10 fr. de flesch.) **(Zuivere Olie van Indische Kastanjes.)** (5 fr. de ½ flesch.)

is het *uitwendig* Geneesmiddel bij uitnemendheid tegen Jicht, Rhumatiek en Zenuwaandoeningen.

De **INDISCHE KASTANJE-OLIE** is geen afleidend middel; haar gebruik veroorzaakt rimpels noch puisten; zij werkt plaatselijk als *kalmerend* en *oplossend* middel. Zij neemt de pijn weg zonder eenige hevige aandoening van het jichtige element, zij brengt noch Binnenjicht, noch schade aan het inwendig organismus te weeg; dikwerf voorkomt zij nieuwe aanvallen of maakt die veel minder hevig, wanneer men de voorzorg gebruikt dezelve op de gezette tijden te voorkomen door eene dagelijksche inwrijving met Olie van de doorgaans aangedane deelen.

„De etherische Indische Kastanje-Olie wordt sedert vele jaren geroemd als middel tegen Jicht en Rhumatiek. De Heer Genevoix, Apotheker te Parijs, heeft eene bepaalde studie gemaakt van hare bereiding en haar gebruik."

(Bouchardat, *Annuaire de Thérapeutique*, 1858, p. 91.)

„In de twee enkele gevallen, waarin wij het gebruik dezer Olie beproefd hebben, zagen wij de pijn verdwijnen, zonder verergering te hebben ondergaan.

„Deze geneeskrachtige Olie schijnt ons toe eene wezenlijke therapeutische waarde te hebben."

(*Bull. gén. de Thérap*, p. 217, 15 Sept. 1858.)

Hier volgen de namen van eenige Geneesheeren die hunne Patienten de Indische Kastanje-Olie voorschrijven of die ze zelve gebruiken, te weten de Heeren Doctoren Charles Masson, Louvel, Debout, Clément, Dequevauvillers, Grégoire, Colon, Marchal, Roch, Bérard, Zarkowski, Dezauche, Dufresnois, Declat de Neboud, Maugendre, Sardaillon, Nivert, Labrune, Dubreuil, Chanet, Everts, Noël, Rozier Petit, Monod, Cerise, Pinel neveu, de Romilly, etc., etc.

Op iedere flesch bevinden zich aan de éene zijde de letters MG., en aan de andere de volgende stenografische karakters:

Apotheker, 14, rue des Beaux-Arts.

Te *Rotterdam* bij den Heer *VAN SANTEN KOLFF.*
Te *Amsterdam* bij den Heer *ULOTH.*

Notarishuis te Rotterdam.

HEDEN, WOENSDAG den 2 NOVEMBER 1859,
DES NAMIDDAGS TEN *VIJF* URE,
VEILING VAN:

Een PAND en ERVE, op de Hoogstraat, 8—13.
Een HUIS en ERVE, aan den Steiger, 8—7.
Een HUIS, BOVENWONINGEN en ERVE, aan de westzijde der Botersloot, 8—360.
Een HUIS, BOVENHUIS en ERVE, aan de zuidzijde der Kipstraat, 9—472.
Den BLOOTEN EIGENDOM van een PAND en ERVE, aan de noordzijde der Peperstraat, 5—46.
Een HUIS, met BOVENWONING en ERVE, aan de westzijde der Keizerstraat, 2—352.
Een PAND en ERVE, aan de westzijde van de Mannenlaan, 13—363.

SAVONULE LE BEL,

uit zuivere Copaïva zamengesteld, en goedgekeurd door de Med. Faculteit te Parijs, als de voortreffelijkste van alle Capsules of Inspuitingen, om in weinig dagen de meest ingewortelde ziekten te genezen.

Prijs 4 Francs het Doosje.

De Hemorrhoïdes

(Aambeijen) worden verzacht en genezen zonder gevaar van schadelijke terugwerking door het zamengestelde Scordium-Poeder. Prijs 3 Francs het Doosje. — Algemeen Depôt: 68, rue de Saintonge te Parijs.

Depôthouders voor de Nederlanden: te Amsterdam, de Heeren RUYS & WEISENBRUCH, Apothekers; te Rotterdam, de Heer ULRICH, Apotheker; te 's Gravenhage, de Heer J. C. F. L. SNABILIÉ, Apotheker; te Haarlem, de Heer J. J. SCHREUDER, Apotheker.

TE HUUR,

tegen Mei e. k., een alleraangenaamst gelegen

HUIS,

met **KANTOOR** en **PAKHUIS**, voor ***f* 950** 's jaars. Te bevragen bij den Kamerbehanger J. DE REGT, Hoofdsteeg, 11, n.° 123.

Openbare Vrijwillige
VERKOOPING.

GERRIT WENK Junior, Notaris, residerende te Rotterdam, is voornemens, als daartoe last hebbende van zijnen Principaal, op HEDEN den 2 November 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, publiek te Veilen en aan den meestbiedende of eerstmijnende te Verkoopen:

Een **PAND**, bestaande in diverse BENEDEN- en BOVENWONINGEN, met BLEEKVELD, OPEN PLAATS en **ERVE**, staande en gelegen aan de westzijde van de Mannenlaan te Rotterdam, in de Wijkverdeeling bekend oud wijk N, n.° 174, nieuw wijk 13, n.° 363, Kadaster sectie E, ns. 48, 2162 en 2163, vroeger ns. 45, 47, 48, 2038 en 2039.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1859 op de som van *f* 40.90.

Verhuurd in diverse Percelen, te zamen voor *f* 384.08 's jaars.

Te aanvaarden 1° December 1859.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, aan de Noordblaak, wijk 4, n.° 181, te Rotterdam. En kan het te Veilene nog HEDEN, op de gewone uren, worden bezigtigd, mits men voorzien zij van een Permissiebillet, door voornoemden Notaris af te geven.

VERKOOPING van
Meubelen, Huissieraden enz.

De Notarissen *SANDER en PAATS*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn voornemens, onder directie van *VAN MARLE & DE SILLE*, op Donderdag den 10 November 1859, des voormiddags ten 10 ure, in de Boompjes, wijk 1, n.° 47, te Rotterdam, publiek te Verkoopen: Groot en Klein TAFELZILVER, PORSELEIN, GLAS- en VERLAKTWERK, TAFEL- en BEDLINNEN, BEDDEN met Toebehooren, DEKENS, SPREIJEN, LEDEKANTEN met Behangsels, KABINETTEN, SECRETAIRES, COMMODE- en andere KASTEN, EET-, SPEEL-, LADE- en andere TAFELS, CANAPÉ, STOELEN, FORTE PIANO, PENDULES en VAZEN met Stolpen, KAMERKROON, SPIEGELS, MEUBEL- en andere GORDIJNEN, Smirna en andere TAPIJTEN, KARPETTEN en LOOPERS, HAARDEN, KAGCHELS, MANGEL, PERSEN, KOPER, TIN en andere GOEDEREN meer. Benevens eenige SCHILDERIJEN van **Schouman, Waldorp, Verveer, Kuytenbrouwer, Smits** en **anderen.** Alsmede eene aanzienlijke Partij BOEKEN. — Twee dagen te voren van 10 tot 4 ure te zien.

Openbare Vrijwillige
VERKOOPING.

De Notarissen JOHANNES HOGERSDIJK en LEONARDUS PETRUS RIETSTAP, te Rotterdam, als lasthebbenden van hunne Principalen, die daartoe voor zooveel noodig regterlijk zijn gemagtigd, zijn voornemens om op HEDEN den 2 November 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis, aan de Gelderschekade aldaar, te Veilen en te Verkoopen:

N.° 1. Een hecht, sterk en goed gesitueerd **HUIS, BOVENWONINGEN** en **ERVE,** staande en gelegen aan de westzijde der Botersloot, op den noordhoek der Kalverstraat, te Rotterdam, wijk 8, n.° 360, Kadaster sectie K, n.° 104.

Aangeslagen in de Grondlasten over 1859 op *f* 28.78.
Verhuurd in diverse Percelen (zie Aanplakbillet) en renderende een Huur van *f* 353.60 's jaars.

N.° 2. Een hecht, sterk en goed gesitueerd **HUIS, BOVENHUIS** en **ERVE,** staande en gelegen aan de zuidzijde der Kipstraat te Rotterdam, strekkende vóór van de Straat tot achter aan den gemeenen Gang, waarin hetzelve Uitgang heeft in de Halve Maansteeg, wijk 9, n.° 472, Kadaster sectie L, n.° 908.

Aangeslagen in de Grondlasten over 1859 op *f* 35.43.
Verhuurd in twee Percelen (zie Aanplakbiljet) en renderende eene Huur van *f* 310 's jaars, bevorens meer, en zijnde dit Pand inmiddels **Uit de Hand te Koop.**

N.° 3. Den **BLOOTEN EIGENDOM** van een **PAND** en **ERVE,** staande en gelegen aan de noordzijde van de Peperstraat te Rotterdam, wijk 5, n.° 46, Kadaster sectie I, ns. 796 tot en met 799.

Aangeslagen in de Grondlasten over 1859 op *f* 50.97.
In diverse Partijen (zie Aanplakbillet) verhuurd voor *f* 444.60 's jaars.

Wordende het Vruchtgebruik van voorschreven Pand levenslang genoten door eene ongehuwde Persoon, oud circa 57 jaren.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van de voornoemde Notarissen, aan de Korte Hoogstraat, terwijl de te veilen Panden nog HEDEN zijn te bezigtigen, het Pand N.° 1 van 's morgens 10 tot 's middags 3 ure, het Pand N.° 2 van 's morgens 9 tot 12 ure, en het Pand N.° 3 van 's morgens 9 tot 4 ure, op vertoon van een Permissiebiljet, door voornoemde Notarissen afgegeven.

Rotterdamsche Schouwburg.

Directie: ***J. Eduard de Vries.***
ZATURDAG 5 NOVEMBER 1859:

MENSCHENHAAT EN BEROUW,

Tooneelspel in vijf Bedrijven, naar het Hoogduitsch van *A. von Kotzebue.* — Gevolgd door:

HET KAMERTJE VAN EEN WASCHMEISJE,

Blijspel met Zang in één Bedrijf.
Aanvang ten ZEVEN ure precies.

Prijzen der Plaatsen:

Balcon	*f* 2.—.	Parterre	*f* 0.75.
Loge	- 1.—.	Galerij	- 0.30.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam:	7.30, 11.40, 3.30, 6.30.
„ „ alleen n. 's Hage:	9.45 's morg. en 9.35 's av.
„ Amst. naar Rotterdam:	8.30, 11.30, 4.30, 7.30.
„ 's Hage alleen n. Rott.:	8.30. 's morg. en 3.40 's midd.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda:	10.15, 3.—.
„ Dordrecht naar Rotterdam:	10.40, 3.20.
„ Breda naar Antwerpen en Rott.:	6.50, 12.35.
alleen naar Antwerpen en Moerdijk:	5.20.
„ Antwerpen naar Breda en Rott.:	7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk:	5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott.n.Utr.,Amst.,Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.15, 7.15
Amst.n.Utr.,Rott.,Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.30, 6.—, 7.45
Arnh.n.Utr.,Amst.,Rott.: 6.30, 9.45, 11.35, 12.30, 6.50,—
Utr.n.Rott.6.30.— Utr.n.Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van WOENSDAG 2 November 1859, N.° 261.

STATEN-GENERAAL.

STAATSBEGROOTING voor het dienstjaar 1860.

VOORLOOPIGE VERSLAGEN.

Algemeene Beschouwingen.

De overweging in de afdeelingen der Kamer van de onderdeelen der Staatsbegrooting voor 1860 is met beschouwingen geopend over onzen geldelijken toestand in het algemeen en de voorgestelde begrooting van inkomsten en uitgaven in haar geheel. De aanspraak, bij het aanbieden der begrootingswetten door den Minister van Finantien gehouden, is bij die algemeene beschouwingen veelal het uitgangspunt geweest.

§ 1. Zeer vele leden toonden zich met inhoud en strekking van de aanspraak des Ministers van Finantien niet ingenomen. Naar hun oordeel droeg zij blijken, dat de Regering vroeger met nadruk verkondigde beginselen liet varen, of daaromtrent weifeling aan den dag legde. Ook miste men in dit Staatsstuk die helderheid van voorstelling, welke in het gelijksoortige van het vorige jaar werd geroemd. Inzonderheid had de verklaring des Ministers, dat het belastingstelsel bij voorraad nagenoeg geheel onaangeroerd zou worden gelaten, de aandacht getrokken en in verband met vroegere voorstellen en verklaringen eene pijnlijke gewaarwording verwekt. Al wilde men ook gaarne toegeven, dat op een tijdstip als het tegenwoordige, nu zooveel aandrang tot het besteden van groote geldsommen voor openbare werken bestaat, vermindering der gewone Rijksinkomsten ten gevolge van afschaffing van belasting weinig raadzaam zou zijn, behoefde daarom niet alle verbetering in het stelsel van belastingen voor eenen onbepaalden tijd te worden uitgesteld. Verbeteringen waren denkbaar, die geenerlei vermindering in 's Rijks inkomsten, maar slechts verplaatsing van den last zouden te weeg brengen. Met geen enkel woord werd door den Minister te kennen gegeven, waarom ook zulke verbeteringen thans geheel naar den achtergrond moesten worden geschoven. Het was, naar de rede des Ministers te oordeelen, alsof voortaan alle vraagstukken van finantiëlen aard aan dat omtrent den aanleg van spoorwegen ondergeschikt moesten worden gemaakt. Vroegere rigtingen, ook die welke wel eens met den naam van bezuinigingswoede is bestempeld, schijnen voor eene strekking van eenen geheel anderen aard te hebben plaats gemaakt. In elk geval wenschte men ingelicht te worden omtrent de vraag, hoe lang het uitstel duren moet, eer volgens het denkbeeld der Regering afdoende vermindering in de lasten des volks behoort te worden gebragt, en wanneer naar hare berekening het tijdstip zal aanbreken, dat men zich weder ernstig met dit aangelegen onderwerp zal kunnen bezig houden. Het kon toch de meening niet zijn, dat daarvoor het einde der aanzienlijke uitgaven, die de Regering gedurende eene reeks van jaren voor den aanleg van groote werken doen wil, zou moeten worden afgewacht.

Naar het gevoelen van andere leden ging men te ver door uit de aanspraak van den Minister van Finantien af te leiden, dat hij op eens afkeerig van alle wijziging in het belastingstelsel geworden is. Niets meer werd daarin gezegd, dan dat de Regering het onraadzaam achtte, aanzienlijke vermindering in de belastingen te brengen zoolang de omvang der aan te gane verbindtenissen ten behoeve van den aanleg van groote werken niet vaststond. Met die stelling konden deze leden zich volkomen vereenigen. Het zou, met het oog op de toekomst van 's Lands finantien, uitermate gewaagd zijn, het een en ander te gelijk te willen beproeven. Bovendien was het onjuist, dat de Minister vooreerst ook zoodanige verbeteringen in het belastingstelsel verwierp, die geene vermindering in de opbrengst der belastingen te weeg konden brengen. In de aanspraak werd de indiening van drie wetsontwerpen betrekkelijk de directe belastingen, en wel als een middel om eene latere, meer algemeene herziening van het belastingstelsel te bevorderen, aangekondigd. Enkele leden hadden die aankondiging van partiële verbetering in belastingwetten met te meer genoegen gezien, omdat zij het gevoelen aankleefden, dat men ons belastingstelsel in de hoofdzaak moet laten gelijk het is, en slechts zorg dragen, dat de belastingen niet door te groote fiscaliteit drukkender worden dan zij behoeven te zijn. De Minister zegt verder uitdrukkelijk, dat de wet op het binnenlandsch gedistilleerd, die in de vorige Zitting onafgedaan bleef, op nieuw zal worden voorgedragen. Ofschoon hij daarover zwijgt, bestaat er reden om te onderstellen, dat nog daarenboven weldra van zijne zijde eene nieuwe poging tot herziening van het tarief der regten van in- en uitvoer zal worden beproefd. Ook die herziening kon verbetering aanbrengen, zonder 's Rijks gewone inkomsten aanmerkelijk te verminderen.

§ 2. De Minister van Finantien verklaart zich in zijne aanspraak niet enkel tegen het brengen van aanzienlijke vermindering in de belastingen in het algemeen, hij geeft tevens te kennen, dat de Regering niet voornemens is, thans de regeling van het verband tusschen de belastingen van het Rijk en die der gemeenten op nieuw tot een onderwerp van beraadslaging te maken. Ook die aankondiging hadden verscheidene leden met leedwezen gehoord. Al heeft ook in de klagten over den zoogenaamden finantiëlen nood der gemeenten nu en dan overdrijving geheerscht, het is, hunnes inziens, onbetwistbaar, en dan ook door de Regering in het vorig jaar volmondig erkend, dat vele gemeenten zich met opzigt tot de regeling harer geldmiddelen in eenen zeer moeijelijken toestand bevinden, en dat die moeijelijkheid vooral ook een gevolg is van het verbroken verband tusschen de Rijks- en de gemeentebelastingen. Bij het bestaan van zoodanige overtuiging klinkt het vreemd, dat vooreerst zelfs geene proef meer zal worden genomen om in een erkend kwaad te voorzien.

De Minister zegt in zijne aanspraak, dat als de Staat met opzigt tot de openbare werken op onbekrompen wijze aan de wenschen voldoet, door voorname gemeenten geuit, die eerst hulp van Staatswege voor hare geldmiddelen verlangden, het niet onbillijk is, dat de Staat de zorg voor de toekomst van zijne eigene geldmiddelen op den voorgrond stelle. De leden, wier gevoelen thans wordt uitgedrukt, meenden dat hier een beginsel wordt voorgestaan, hetwelk tot gevaarlijke gevolgtrekkingen leiden kon. Behalve dat de spoorwegen en andere groote werken van openbaar nut wel aan de gemeenten, welker ingezetenen daarvan meer bijzonder genot hebben, meerdere welvaart zullen verzekeren, maar daarom nog niet als met een tooverslag de gemeentefinantien zullen verbeteren, zou het zeer verkeerd zijn, den bloei der Rijksgeldmiddelen ten koste van de geldmiddelen der gemeenten te willen verzekeren. Achteruitgang en verwarring der laatste moet in de gevolgen ook op den Staat nadeelig terugwerken.

Bovendien gaat de Minister thans van het denkbeeld uit, dat geen beter verband tusschen de belastingen van het Rijk en die der gemeenten te brengen is, dan met opoffering van een deel der Rijks inkomsten. Juist zijne ten vorigen jare gedane voorstellen hebben geleerd, dat die mogelijkheid wel bestaat: althans zoo men de gaping, door afstand van opcenten aan de gemeenten of dergelijke middelen te ontstaan, door wijziging van het Rijks belastingstelsel wil aanvullen. Waarom zou dus in denzelfden geest niet eene nieuwe proef te nemen zijn? Waarom zou niet teruggekomen kunnen worden op het ten vorigen jare geopperd denkbeeld, om het personeel aan de gemeenten te laten en in het daardoor voor het Rijk ontstaan tekort te voorzien door andere, mede reeds vroeger aangewezen middelen? Men weet wel, dat in de verwarring, langs dien weg in het kiesstelsel te brengen, een zeer wezenlijk bezwaar tegen dit denkbeeld ligt; maar dit bezwaar ware grootendeels weg te nemen wanneer de Staat niet geheel het personeel, maar slechts de opcenten op die belasting, alsmede de opcenten op de grondbelasting en het patent geheel of gedeeltelijk aan de gemeenten afstond. Daartegenover zou dan de Staat aan de gemeenten moeten verbieden om opcenten op het gedistilleerd te heffen, en op zijne beurt de Rijks belasting op dat middel moeten verhoogen.

Tegen geheel deze redenering kwamen andere leden op, die het wel niet in den Minister van Finantien prezen, dat hij met opzigt tot de verbetering der gemeente-finantien zijn in het vorig jaar voorgestaan stelsel thans geheel varen laat, maar toch zich met het denkbeeld, om dit punt vooreerst niet aan te roeren, zeer goed konden vereenigen. Zoo veel is, naar hunne overtuiging, zeker, dat het aantal gemeenten, die in de heffing van directe belasting ter voorziening in hare behoeften moeijelijkheid ondervinden, betrekkelijk zeer klein is en dat voor die enkele gemeenten, hoe aanzienlijk anders ook, het belastingstelsel in de 1100 of 1200 overige niet omvergeworpen en de bloei van 's Rijks finantien niet in de waagschaal moest worden gesteld. Zoolang mogelijk moest aan de heilzame beginselen der gemeentewet omtrent de plaatselijke belastingen worden vastgehouden.

§ 3. Als een bewijs, dat de aanspraak des Ministers niet uitmunt door helderheid en juistheid van voorstelling, beriep men zich vooral ook op de daarin opgenomen vergelijking van de lasten, die bij het tot stand komen der vroegere voorstellen omtrent de openbare werken en de wijziging van het belastingstelsel op de schatkist zouden worden gelegd, met de uitgaven of de winstderving, uit de thans aanhangige of te verwachten voorstellen wegens openbare werken voort te vloeijen. Die vergelijking heeft de strekking om te doen zien, dat thans de toekomst jaarlijks met zes tonnen gouds *minder* zal worden bezwaard dan in het vorig jaar het geval zou geweest zijn. Maar die uitkomst kan men niet aannemen, omdat de Minister geldsommen tegenover elkander stelt, uit het hier in aanmerking komend oogpunt niet op ééne lijn te stellen. Zoo staat in de gemaakte berekening de *f* 2,500,000, die 's Rijks schatkist, volgens de vroegere ontwerpen der Regering, ten gevolge van het verminderen der belastingen zou hebben ten offer gebragt, ook over aan het meerder bedrag, thans voor rentegarantie ten behoeve der spoorweg-ondernemingen beschikbaar te houden. Maar nu valt in het oog, dat het verlies, door vermindering van belasting te lijden, voor eenen Staat veel minder bezwarend is dan de uitgaaf, voor rentegarantie te doen. Als de rentegarantie eenmaal is ingegaan, staat het bedrag daarvan vast en kan dat bedrag op geene andere wijze verminderen dan door zoodanige opbrengst der spoorwegen, die ze geheel of ten deele onnoodig maakt. Onder de ongunstigste staatkundige omstandigheden zou de rentegarantie, het aangeduide geval alleen uitgezonderd, tot den laatsten penning moeten worden gestand gedaan. Zij vormt eene schuld, met de rente der openbare Staatsschuld gelijk te stellen. Geheel anders is het met het bedrag, hetwelk de schatkist ten gevolge der afschaffing van belasting mist. Ook de meest drukkende belasting — de ondervinding in de jaren na 1830 heeft het geleerd — laat zich, als de nood dringt, op nieuw invoeren. Daarenboven nog heeft de afschaffing eener belasting, gelijk reeds vroeger in dit verslag werd opgemerkt, gewoonlijk het gunstig gevolg, dat daardoor de overige belastingen meer opbrengen. Inzonderheid scheen zulk eene uitkomst na de opheffing van eene belasting als die op de brandstoffen te verwachten. De Minister zelf heeft zich dit niet ontveinsd, maar daardoor dan ook eenigermate zijne eigene becijfering veroordeeld.

Veel liever dan de bedoelde vergelijking, waaraan men over het algemeen weinig waarde hechtte, had men in de aanspraak des Ministers eene bepaalde opgave aangetroffen van de geldelijke lasten, die bij het tot stand komen van de thans bestaande ontwerpen omtrent openbare werken, gedurende elk der eerstvolgende jaren door den Staat te dragen zullen zijn, waarbij men dan niet de winstderving, maar de werkelijk te betalen sommen op het oog heeft.

§ 4. Te meer wenschte men omtrent de wijze waarop de uitgaven voor groote openbare werken en voor de slaven-emancipatie zich over de volgende jaren zullen verdeelen te worden ingelicht, omdat daardoor de juistheid eener gedurende den loop der overweging gemaakte bedenking beter te beoordeelen zal zijn. In sommige der afdeelingen meende men namelijk bij den Minister van Finantien neiging te bespeuren om meer geld dan noodzakelijk is in kas te houden. Tot nu toe is omtrent het dadelijk gebruik der aanwezige 26 millioenen niets anders gebleken, dan dat daarvan 3 millioen voor schuldamortisatie zullen worden bestemd. Maar voor welk gebruik zullen dan de overige 23 millioen worden bewaard? Al worden de aanhangige voorstellen wegens openbare werken door de wetgeving aangenomen, zal, voor zoover men dit kan nagaan, in den eersten tijd op verre na niet zulk een aanzienlijk bedrag voor subsidien ten behoeve dier werken behoeven te worden besteed.

§ 5. Bij de meer opzettelijke beoordeeling der voorgedragen Staatsbegrooting voor 1860 heeft men nagenoeg algemeen op de gestadige uitzetting onzer gewone Staatsuitgaven, ook in deze begrooting weder blijkbaar, gewezen. Ofschoon er leden waren, die dit verschijnsel als een natuurlijk en onvermijdelijk gevolg van toenemende bevolking, vermeerderde welvaart en verbetering in sommige takken der Staatsdienst beschouwden, waren er anderen, die zich daarover verontrust toonden en zich verpligt achtten eene waarschuwende stem tegen de toenemende afwijking van het beginsel van strenge spaarzaamheid te doen hooren. Hunnes inziens kwam dit dubbel te pas op een oogenblik als het tegenwoordige, nu zulke aanzienlijke geldsommen voor openbare werken werden aangevraagd en de Regering voor dat doel de geldelijke toekomst des Lands in niet geringe mate verbinden wil. Eenige leden gingen nog verder. Zij ontveinsden niet, met diep leedwezen te zien, dat de Regering, om aan de wenschen van velen in en buiten de Kamer te voldoen, zich waagde op eene baan, die op het verderf der geldmiddelen van den Staat kon uitloopen. Hunnes inziens streed het met alle regelen van behoedzaamheid, zoo veel omvattende plannen op het onveranderd voortduren van den voorspoed der laatste jaren te bouwen en voor de rentegarantie van het kapitaal der te stichten spoorweg-maatschappijen voor eene reeks van jaren drie en een half millioen onzer gewone inkomsten te verbinden.

Het verschijnsel der gestadige uitzetting van de gewone Staatsuitgaven was, naar veler oordeel, te bedenkelijker, als men het oog sloeg op de middelen, waaruit deze uitgaven moeten worden bestreden. De Minister van Finantien wijst in zijne aanspraak op de gestadige toeneming van de opbrengst der belastingen gedurende de laatste jaren. Hij acht tijdelijken stilstand mogelijk, maar meent toch dat men gemiddeld op eene jaarlijksche progressie in die opbrengst van 5 of 6 tonnen gouds rekenen kan. Velen konden dit geenszins zoo gaaf aannemen. Treedt men in de bijzonderheden, dan blijkt dat de vooruitgang in de opbrengst der belastingen zich tot nu toe voornamelijk met opzigt tot de indirecte belastingen heeft geopenbaard. De directe belastingen zijn meer op dezelfde hoogte gebleven, en de vermeerdering van de opbrengst der accijnsen heeft — als men de suikerbelasting ter zijde laat, die ten gevolge eener wijziging in de wet, geenszins ten gevolge van meer consumtie, een grooter bedrag oplevert — naauwelijks gelijken tred gehouden met den aanwas der bevolking.

Inderdaad is de opbrengst der middelen, met name ook van de indirecte belastingen, gedurende de reeds verloopen maanden van dit jaar ongunstig geweest. De schatkist heeft aan gewone inkomsten over de maanden januarij-september 1859 één millioen minder ontvangen dan over de maanden januarij-september 1858.

Aan handel en nijverheid is door den afgeloopen oorlog een schok toegebragt, waarvan zij zich nog niet geheel hebben hersteld. Zoo men al bij voortduring des vredes op verhooging der algemeene welvaart rekenen mag, is althans, naar het oordeel van eenige leden, de staatkundige gezigteinder niet helder genoeg om ook de ongunstige kansen niet in aanmerking te nemen. De noodzakelijkheid, waarin de Regering zich gebragt meent te zien om de belasting op de brandstoffen te handhaven, belemmert de vrije ontwikkeling der nijverheid, en het zal dus, naar dit gevoelen, verstandig zijn, vooreerst het denkbeeld van voortdurende progressie in de opbrengst der belastingen te laten varen.

In elk geval worden de gewone Staatsuitgaven nog in verre na niet door de gewone Staatsinkomsten gedekt.

Indien de baten uit de Oost-Indische kolonien niet bestonden, zou ook de thans voorgestelde Staatsbegrooting niet dan met een deficit van vele millioenen kunnen sluiten. Nu waren er wel leden, die, zich grondende op de ondervinding van eene reeks van jaren, het gevoelen voorstonden, dat men door elkander op een jaarlijksch bedrag aan koloniale baten van 21 millioen rekenen kon, en dat bij de wijze, waarop die baten thans op de begrooting voorkomen, het gevaar van misrekening minder groot is dan te voren, doch vele anderen meenden dat het hoogst verkeerd zou zijn, zich te dezen aanzien aan te groote gerustheid over te geven. Zonder alles te herhalen wat vroeger, ook bij de behandeling der Staatsbegrooting voor 1859, over dit onderwerp is gezegd, wilden zij alleen herinnerd hebben, dat het bedrag der koloniale baten ten eenenmale afhankelijk is van de hoeveelheid der ingeoogste Oost-Indische Gouvernements-producten, van den daarvoor te bedingen prijs en van de uitgebreidheid der uitgaven, voor onze overzeesche bezittingen en kolonien zelve te doen. Nu stond het vast, dat aanmerkelijke vermeerdering der Gouvernements-producten niet is te verwachten; dat er om velerlei redenen niet vast op te rekenen valt, dat die producten op den duur dezelfde hooge prijzen zullen gelden als in de laatste jaren daarvoor werden bedongen, en dat het cijfer der Indische uitgaven, in de laatste jaren reeds zoo aanmerkelijk toegenomen, nog sterk zal en moet klimmen.

§ 6. Tot staving van de gemaakte bedenking over de voortdurende neiging tot uitzetting der Staatsuitgaven deed men nog o. a. het volgende opmerken.

Het eindcijfer der voorgedragen begrooting van uitgaven voor 1860 bedraagt, na aftrek der posten die voor eene juiste vergelijking buiten rekening moeten blijven, *f* 67,589 minder dan het eindcijfer der voorgestelde begrooting voor 1859. Bij den eersten opslag scheen daarin een blijk te liggen van eenigen vooruitgang op den weg der besparing; doch vermits ten gevolge van amortisatie van Staatsschuld voor de renten dier schuld in 1860 zeven ton minder noodig is dan in 1859, kan men met den Minister rekenen, dat de tegenwoordige begrooting weder ruim 6 ton hooger is dan de onmiddellijk voorafgaande. Daarenboven is eene belangrijke uitgaaf, die zich met genoegzame zekerheid laat voorzien — de uitgaaf voor den aankoop van 100,000 betere geweren tot wapening van het leger — niet op de begrooting uitgetrokken. Al rekent men dat slechts een gering deel dier uitgaaf ten laste van het dienstjaar 1860 komen moet, zal daardoor de meerdere uitgaaf voor dat jaar ligt nog met eenige tonnen gouds klimmen. Op nieuw vertoont zich dus het treurig verschijnsel, door den tegenwoordigen Minister van Finantien bij meer dan ééne gelegenheid vroeger in het licht gesteld, dat de amortisatie van schuld voor het verkrijgen eener betere verhouding van onze Staatsuitgaven tot de gewone inkomsten niets baat, omdat die uitgaven steeds in sterker evenredigheid toenemen dan de rentebesparing vermindering aanbrengt. Ook weder thans kan, even als in 1857, worden beweerd dat de vermeerdering der Staatsuitgaven gemiddeld jaarlijks een millioen bedraagt.

Welligt zal van de zijde der Regering worden tegengeworpen, dat de straks vermelde uitgaaf voor geweren van buitengewonen aard is, en dat buitendien, volgens de medegedeelde staten, de thans voorgestelde begrooting reeds voor *f* 83,000 meer aan buitengewone uitgaven bevat dan de begrooting voor 1859. Algemeen echter toonde men zich weinig geneigd, die onderscheiding te doen gelden, en bleef aan het ook reeds vroeger voorgestaan gevoelen vasthouden, dat het veel beter ware, daaraan in de stukken betrekkelijk de Staatsbegrooting geene plaats meer te gunnen. Wezenlijk nut kan zoodanige splitsing der uitgaven in *gewone*, *buitengewonen* en *geheel buitengewone* niet hebben; terwijl zij daarentegen zoo ligt tot het bemantelen van den waren staat van zaken of tot het inboezemen van te groote gerustheid voor de toekomst der geldmiddelen leidt.

Te meer nog gevoelde men zich tegen de bedoelde splitsing der uitgaven in gewone en buitengewone gestemd, omdat op nieuw blijkt met hoe weinig eenheid en hoe stelselloos daaromtrent door de onderscheidene departementen van algemeen bestuur wordt te werk gegaan. Het Departement van Binnenlandsche Zaken levert een zorgvuldig uitgewerkten staat der tot hoofdstuk V behoorende buitengewone uitgaven, waarop zelfs het gezamenlijk bedrag der van wege dat departement uitbetaalde som aan wachtgelden niet ontbreekt; even als of, zoo de nood drong, de betaling van al deze wachtgelden op eens zou kunnen ophouden. Het Departement van Justitie daarentegen geeft meer redenerenderwijze te kennen, dat van de *blijvende* kosten van onderhoud der gevangenen en voor onderhoud en aanbouw van regtsgebouwen en gevangenissen een gezamenlijk bedrag van *f* 285,089.50, als van *tijdelijken* en *voorbijgaanden* aard, kon worden afgetrokken. Hoe men bij het Departement van Justitie tot dat bedrag gekomen is, blijkt nergens. De gelegenheid ontbreekt dus ook om na te gaan, in hoever de bedoelde uitgaven inderdaad voorbijgaande zijn. Voor het Departement van Marine eindelijk wordt thans eene som van *f* 650,780 aan buitengewone uitgaven in rekening gebragt; maar daarbij wordt verzwegen, dat nog op de begrooting van 1858 een veel grooter bedrag, namelijk anderhalf millioen, als *buitengewone* bijdrage tot herstel der marine voorkwam, en dat die buitengewone bijdrage sedert in de sommen, voor gewone behoeften aangevraagd, opgenomen en versmolten is. Die laatste ondervinding alleen zou genoegzaam zijn om van geheel het stelsel der splitsing in gewoon en buitengewoon af te schrikken. Alleen voor zoo ver is het denkbeeld van buitengewone uitgaven aannemelijk als zij bij eene afzonderlijke wet als zoodanig voorgedragen worden en dus van den wetgever zelven dien stempel erlangen.

§ 7. Terwijl men zich voorbehield, bij de behandeling van de afzonderlijke hoofdstukken der begrooting op menigen post te wijzen, waarop besparing mogelijk scheen, meenden verscheidene leden de gemakkelijkheid, waarmede de Regering in den laatsten tijd tot verhooging van de bezoldiging der ambtenaren overgaat, als eene der oorzaken van het gestadig klimmen der Staatsuitgaven te moeten aanwijzen. Zij bleven van gevoelen, dat vooral ook aan de departementen van algemeen bestuur het aantal ambtenaren te groot is voor den te verrigten arbeid. Wanneer nu dat aantal, in plaats van te verminderen, nog altijd klimt, en dan daarenboven, op grond van allerlei overwegingen van billijkheid, verhooging van bezoldiging wordt toegekend, moet het eindcijfer der Staatsbegrooting wel jaarlijks aanwassen. Vooral in de hoofdstukken van Justitie en van Binnenlandsche Zaken vond men sporen van de hier bedoelde verkeerde strekking. Als een middel om die tegen te gaan gaf men op nieuw in overweging, om bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur eene vaste regeling omtrent de inrigting der verschillende ministerien en de aan elken ambtenaarsrang verknochte bezoldiging tot stand te brengen. Al ware het ook, dat bij die regeling in het belang der dienst bevoegdheid tot het maken van uitzondering gegeven wierd, zou zij het nuttig gevolg hebben, dat de Ministers beter gewapend waren tegen aanzoeken om lotsverbetering zonder genoegzamen grond en tegen allerlei aandrang tot opklimming in rang of bezoldiging.

HOOFDSTUK I (Huis des Konings.)

Dit hoofdstuk der begrooting heeft tot geene bebedenkingen aanleiding gegeven.

HOOFDSTUK II.
(Hooge Collegien van Staat, enz.)

Blijkens het Voorloopig Verslag der Commissie van rapporteurs uit de Tweede Kamer omtrent het wetsontwerp tot vaststelling van het IIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1860 (Hooge Collegien van Staat en Kabinet des Konings,) zijn o. a. de volgende

bedenkingen in 't midden gebragt.

De reeds meermalen geuite klagt, dat de locaIen, bij de Tweede Kamer in gebruik, niet aan de behoefte voldoen, werd door sommige leden in herinnering gebragt. Zij erkenden gaarne dat te dezen aanzien, met medewerking der Regering, in de laatste jaren verbetering heeft plaats gehad; maar meenden toch dat, zelfs bij het vermijden van alles wat naar weelde zweemt, nog veel te wenschen overblijft. Alleen door de verplaatsing van den Raad van State naar een ander voor dat hooge collegie geschikt lokaal, scheen aan het billijk verlangen van de leden der Kamer volkomen te kunnen worden voldaan.

Nagenoeg algemeen werd het spoedig tot stand komen der wet omtrent de zamenstelling en de bevoegdheid van den Raad van State als eene dringende behoefte beschouwd. Na de wisseling van stukken die over dit onderwerp tusschen de Regering en de Kamer heeft plaats gehad, kon het aan de zijde der eerste zoo moeijelijk niet vallen, het hare tot voorziening in die behoefte te doen en daardoor tevens een grondwettig voorschrift in 't leven te roepen.

Verscheidene leden hebben met ernst bij de Regering op de indiening der wet wegens de zamenstelling en taak der Algemeene Rekenkamer, en dus ook op de regeling van het comptabiliteitsstelsel hier te Lande aangedrongen willen hebben. Zonder zoodanige regeling blijven gewigtige voorschriften der Grondwet onuitvoerbaar.

Wat betreft de afdeeling pensioenen en wachtgelden, namen verscheidene leden daaruit aanleiding om op nieuw maatregelen aan te bevelen, die tot vermindering dezer categorie van uitgaven konden strekken; zoo al niet regeling van geheel de aangelegenheden bij de wet de voorkeur verdiende. Thans is het verleenen van wachtgeld niet zelden een middel om een ongeschikt ambtenaar, wiens betrekking in stand blijft, gemakkelijker te kunnen verwijderen; ja is zelfs zoodanig wachtgeld somtijds alleen een vermomd pensioen.

HOOFDSTUK IX A (Nationale Schuld.)

Bij de overwegingen in de afdeelingen der Kamer van hoofdstuk IX A der Staatsbegrooting voor 1860 betreffende de *nationale schuld*, werd in eene dier afdeelingen het in de laatste jaren hier te Lande gevolgde stelsel omtrent het amortiseren van staatsschuld in 't breede besproken. Er waren daar enkele leden, die zich met dat stelsel niet ingenomen toonden, hetwelk, meenden zij, de strekking had om, ten koste van het levend geslacht, de toekomst te ontheffen. Liever dan de voorhanden zijnde overschotten te besteden tot delging van schulden, door de voorouders aangegaan, moest men die voor den aanleg van nuttige openbare werken besteden, of in evenredigheid daarmede den druk der belastingen verminderen. Eigenlijk werd toch door de amortisatie slechts eene bepaalde klasse van ingezetenen, de houders van staatsschuldbrieven, gebaat.

De overige leden der afdeeling vereenigden zich in geenen deele met deze zienswijze. Zij wezen op den zwaren rentelast, die nog altijd onze geldmiddelen drukt; op de omstandigheid, dat, in weerwil der in de laatste jaren met kracht voortgezette amortisatie, nog niet eens de schuld is uitgedelgd, die niet door onze voorouders, maar in het tijdperk na 1830 is aangegaan; op de bronnen, waaruit de amortisatie tot nu toe voornamelijk is bestreden, namelijk de koloniale baten en de opbrengst van verkochte domeinen, en op de aanmerkelijke vermindering van belastingen, die tegelijk met de schulddelging sedert 1850 heeft plaats gevonden. Het ware stelsel was, volgens hen, om de lasten der Natie in gelijke evenredigheid te verminderen, als door schulddelging renten worden bespaard.

HOOFDSTUK IX B (Finantien).

Het in de afdeelingen der Tweede Kamer gehouden onderzoek van het IXde hoofdstuk B der Staatsbegrooting heeft o. a. tot de volgende uitkomsten geleid:

In eene afdeeling werd de vraag geopperd, of de regeling van het beheer der vicariegoederen, welke ten vorigen jare nog een punt van overweging uitmaakte, reeds is geschied of eerlang tot stand zal kunnen komen. — Evenzeer werd het verlangen te kennen gegeven om te mogen vernemen of de Regering met betrekking tot de toestemming der bezittingen van de Ommelanderkas, waarvan in de laatste memorie van beantwoording sprake was, tot een vast besluit is gekomen.

HOOFDSTUK XI (Departement van Kolonien).

Blijkens het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer omtrent het XIde hoofdstuk der Staatsbegrooting gaf men algemeen te kennen, zich bij deze gelegenheid te onthouden van nieuwe bespreking der punten, bij het verslag omtrent de vaststelling van het koloniaal batig slot van 1857 behandeld, in het vertrouwen dat de Regering tot eene spoedige beantwoording van dat verslag bereid zal zijn, en dat de openbare behandeling van dat wetsontwerp aan die van het XIde hoofdstuk der Staatsbegrooting zal voorafgaan. — Met betrekking tot de O. I. bezittingen veroorloofden zich sommige leden alleen nog de vraag, of de Regering er steeds op bedacht is om zich omtrent de behoeften aan wapenen en ander oorlogsmaterieel voortdurend de voorlichting te verschaffen ook van deskundigen, die niet alleen deze bezittingen uit eigen aanschouwing kennen, maar tevens op de hoogte zijn gebleven van de middelen welke door andere Volken, bij oorlogen van gelijken aard als die door ons in Nederlandsch Indië gevoerd worden, met goed gevolg worden aangewend. — Eenige leden hebben het van belang geacht, de aandacht der Regering te vestigen op een onlangs te Utrecht bij de uitgevers *Kemink en Zoon* verschenen vlugschrift over Surinaamsche aangelegenheden. De gewigtige punten welke daarin, blijkbaar door eenen deskundige, worden uiteengezet omtrent de procedure in de Kolonie, waarop door de regterlijke magt aldaar beslist wordt over belangen en regten van in het gevoerde geding niet eens genoemde personen enz., waren redenen genoeg om de ernstige overweging van het stukje aan te bevelen, en bij de Regering aan te dringen, dat zij op het nemen van krachtige maatregelen bedacht zij, om aan dien treurigen staat van zaken voor goed een einde te maken. — Men vroeg of de in der tijd ondernomen omwerking der Nederlandsche wetboeken ten behoeve van de W. I. Kolonien niet zoo ver gevorderd was, dat zij binnen een betrekkelijk kort tijdsbestek zouden kunnen worden toepasselijk verklaard; zoo ook de plaats gehad hebbende aanstelling van landdrosten dienstbaar te maken ware aan de invoering eener nieuwe regterlijke organisatie in de kolonie Suriname. — De belangstelling in de eindelijke afschaffing der slavernij is steeds in den boezem der Kamer zeer levendig. Zij uitte zich op nieuw in den aandrang, dat toch de beantwoording van het op 7 april dezes jaars uitgebragte verslag op de drie ontwerpen tot afschaffing der slavernij in de W. I. Kolonien niet noodeloos vertraagd worde. — Eenige leden hebben den wensch te kennen gegeven, om op nieuw te mogen ontvangen eenen staat van de zich hier te Lande met verloftractement bevindende O. I. ambtenaren, gelijk die tot verleden jaar toe als bijlage bij de begrooting was overgelegd.

HOOFDSTUK XII (onvoorziene uitgaven.)

Bij de overweging in de afdeelingen der Kamer van het XIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1860, waarop weder *f* 100.000 voor onvoorziene uitgaven zijn uitgetrokken, gaf het openen van dit crediet op zich zelf geene aanleiding tot bedenking. Nogtans werden onderscheidene bezwaren geopperd tegen het gebruik van dit zelfde bedrag, volgens de medegedeelde specificatie, in 1858 gemaakt. Daaronder waren er twee van meer algemeenen aard. In de eerste plaats keurde men het af, dat ruim een derde der in 1858 op dit hoofdstuk uitgegeven som voor allerlei gratificatien en onderstanden is besteed. Eene tweede algemeene aanmerking betrof de hier weder voorkomende posten voor geheime uitgaven. Er waren leden, die zich zonder eenig voorbehoud tegen al zulke uitgaven verklaarden. Anderen gingen niet zoo ver, maar meenden toch, dat daar de begrootingen van Buitenlandsche Zaken en van Justitie een post voor geheime uitgaven bevatten, het wenschelijk is, tot die posten de uitgaven van dezen aard te beperken.

Wet op de middelen.

Bij de overweging in de afdeelingen der Kamer van het wetsontwerp tot aanwijzing der middelen, bestemd om de uitgaven, in de Staatsbegrooting voor 1860 begrepen, te bestrijden, werd in sommige dier afdeelingen de strijd over de in het belastingstelsel te brengen verbeteringen hervat. Op nieuw waren er leden die de stelling verdedigden, dat met het beschikbaar stellen van aanzienlijke geldsommen voor spoorwegen en openbare werken zeer wel het streven naar afdoende verbeteringen in het bedoelde stelsel gepaard kon gaan. Niet zoo zeer, meenden zij, over het gezamenlijk cijfer der geheven belastingen kon men zich hier te Lande met regt beklagen, als wel over de wijze waarop dat cijfer verdeeld werd, of liever over de keus der voorwerpen, die door belasting worden getroffen. Door eene blootе verplaatsing van last, kon, herhaalden zij, velerlei bezwaar worden weggenomen. Op nieuw beriepen zij zich op het voorbeeld van Engeland, waar de opheffing der lasten en regten op levensbehoeften niet slechts een nieuw element van nationale welvaart in 't leven geroepen, maar zelfs in de gevolgen tot verhooging der Staatsinkomsten geleid heeft. Tegenover dit gevoelen stond dat van anderen, die, even als bij de algemeene beschouwingen over de tegenwoordige Staatsbegrooting, de ongeschiktheid van het tegenwoordig oogenblik deden gelden om iets wat naar doortastende hervorming in het belastingstelsel geleek te beproeven, en dus de daaromtrent door de Regering aangenomen gedragslijn goedkeurden. Zij wilden niets afdingen op hetgeen van de gebreken van het tegenwoordig belastingstelsel is gezegd, maar moesten toch doen opmerken dat elke nieuwe belasting hare eigenaardige bezwaren medebrengt, en dat in dit opzigt de ondervinding niet zelden eene schoonschijnende theorie logenstraft. — In eene der afdeelingen wilde men nog bijzonder de aandacht der Regering gevestigd hebben op de wenschelijkheid der invoering eener afzonderlijke belasting op de goederen en kapitalen in de doode hand. Er waren daar leden, die de voor eenige maanden van de Regering ontvangen opgaven wegens het belastbaar inkomen dier goederen als veel te laag beschouwden.

Vervolgens gaat het verslag over tot het maken van eenige opmerkingen op de onderdeelen van de lijst van middelen, die in het wetsontwerp voorkomt.

VERSLAG

van den uitslag der Voorloopige Overweging van het Voorstel van den heer Sloet tot Oldhuis *tot Afkoopbaarstelling der Tienden.*

Het onderzoek in de afdeelingen van het voorstel des heeren Sloet tot Oldhuis tot afkoopbaarstelling der tienden, gelijkluidend met het ontwerp van wet der Tweede Kamer, door de Eerste Kamer afgestemd, heeft tot de volgende beschouwingen aanleiding gegeven.

Men verklaarde zich bij dat onderzoek algemeen verrast door deze aanbieding. De strekking van het voorstel is, dat de Kamer haar ontwerp andermaal onveranderd aan de Eerste Kamer aanbiede.

Wat den vorm betreft, deze scheen niet gelukkig. Men meende in de bij het voorstel gevoegde toelichtende Memorie het karakter eener pleitrede tegen de Eerste Kamer te zien.

Maar ook met betrekking tot de zaak zelve konden verre de meeste leden (waaronder zeer ijverige voorstanders van de opheffing der tienden) van eene nieuwe behandeling van dit voorstel in geenerlei opzigt eenig heil verwachten.

Indien al het eenmaal tot stand gebragte voorstel op nieuw, zoo als het daar ligt, ongewijzigd wordt aangenomen en naar de Eerste Kamer ter overweging verzonden, welke grond is er om te vertrouwen, dat die Kamer bereid zal worden bevonden om zich thans te vereenigen met hetgeen zij nog zoo kort geleden met eene aanzienlijke meerderheid heeft verworpen? Is er sedert in de tijdsomstandigheden of in den tijdgeest, met betrekking tot de quaestie der tienden, zulk eene wijziging gekomen, dat men op eene verandering van het individueel gevoelen van het aantal leden die tegenstemden rekenen mag? Of worden nieuwe en krachtiger argumenten ontwikkeld, waarvan men zulk eenen veelvermogenden invloed kan verwachten? Geen van beide is het geval. Er hebben ten opzigte van de tienden geene gewigtige gebeurtenissen plaats gegrepen, welke eene wijziging in gevestigde meeningen kunnen te weeg brengen. Bij de reeds gebezigde beweegredenen voor hunne afschaffing voegt zich ook geen enkele nieuwe grond. De voorsteller zegt zelf „dat in de Eerste Kamer geene bezwaren tegen het ontwerp zijn geopperd, welke niet bereids in de Tweede Kamer uitvoerig besproken en wederlegd waren," en aangezien in dezen stand der zaak alleen eene aanmerkelijke wisseling in het personeel van den anderen tak der Vertegenwoordiging uitzigt op aanneming zoude kunnen openen, en dit personeel op enkele uitzonderingen na hetzelfde gebleven is, meende men de zaak der afschaffing door opdringing aan die Kamer althans niet te zullen bevorderen. Veeleer zou het de vraag zijn, of eene tweede verwerping de afschaffing der tienden niet nog meer op den achtergrond zou dringen. En wat ook waar moge zijn van de bewering des voorstellers, dat het streven naar eenstemmigheid tusschen de beide deelen der Wetgeving nooit zoo ver mag gaan, dat het eene zijne roeping aan de zienswijze van het andere zoude mogen ten offer brengen, — het kan de roeping der Eerste Kamer niet zijn om de Eerste Kamer, zoo kort na de verwerping van een haar aangeboden voorstel, tot eene vernieuwde behandeling daarvan te willen dwingen. Evenmin schijnt van haar te mogen verwacht worden, dat zij bereidvaardig zal medewerken, na de in de Memorie van toelichting opgenomen bedreiging van „ telken jare op deze aangelegenheid terug te komen," tot dat de gelegenheid geschapen zij om zich van den last der tienden te ontdoen.

Ook gaat de voorsteller wel uit van de meening dat het voorstel, ongewijzigd, op nieuw zal worden aangenomen; maar zoo de vernieuwde behandeling nieuwe discussien daarover uitlokte en indien ten gevolge van die discussien het nog onlangs aangenomen voorstel wijziging in eenen of anderen zin onderging, zou daarbij de zaak, welke de voorsteller met zooveel warmte ter harte neemt, winnen? Of zou daardoor niet aan de bestrijders een nieuw wapen in de hand gegeven worden?

Wat hiervan zij, ook voor deze Kamer moet met betrekking tot deze zaak het *lites finiri oportet* gelden. In geen geval zou het te regtvaardigen zijn, bij de op goede gronden te verwachten uitkomst, eenen nutteloozen arbeid te ondernemen, waar nog zoovele andere gewigtige onderwerpen op afdoening wachten.

Eindelijk merkten eenige leden daarbij op, dat het oogenblik der indiening van dit voorstel ook daarom minder gelukkig gekozen schijnt, omdat nog altijd de strijd over de verbindbaarheid van het Keizerlijk decreet van 22 januarij 1813 onbeslist is gebleven. Huns inziens zou het geraden zijn, eene beslissing door het hoogste regterlijke collegie omtrent die vraag af te wachten, ten einde daaruit op te maken, of er al dan niet behoefte aan eene nieuwe regeling bestaat.

De groote meerderheid gaf alzoo, ook in het belang der zaak, aan den voorsteller in overweging om zijn voorstel terug te nemen.

Een gering getal leden daarentegen verklaarde zich voor het nader in overweging nemen van het voorstel, dat zij met genoegen op nieuw hadden zien aanbieden. Zij waren het met den voorsteller eens, dat de tienden in een Land als Nederland, dat ook den landbouw als eenen voornamen tak van volksbestaan telt, niet langer geduld mogen worden, en dat het Nederland geenszins tot eer strekt, dit elders algemeen afgeschafte regt nog op zijnen bodem gehandhaafd te zien. Daarom zagen ook zij tegen geenen strijd met den anderen tak der Vertegenwoordiging op, overtuigd dat ten slotte ook daar de wezenlijk nationale wensch naar opheffing der tienden zal zegevieren; of wel, dat ten gevolge van de herhaalde behandeling der zaak de Regering zich genoopt zal gevoelen, van hare zijde tot verwezenlijking van dien wensch mede te werken.

De commissie van rapporteurs bestaat uit de heeren Heemskerk, de Kempenaer, Poortman, Dirks en Thorbecke.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.